1854. EEN EN DERTIGSTE JAARGANG. N°. 99.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op **Woensdag** en **Zaturdag.** De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ1.60, buiten Assen franco per post ƒ 1,75.

WOENSDAG 13 DECEMBER

De prijs der Advertentien is van 1 tot 5 regels 25 cent en voor elken regel meer 10 cent, behalve 35 cent zegelregt.

Bij deze Courant wordt een *BIJVOEGSEL* gratis uitgegeven.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

11 *Dec.*

Mentschikoff schrijft, dat tot 1 December voor Sebastopol niets belangrijks is gebeurd.

Van een gevecht, dat op 23 November zou zijn voorgevallen en waarbij de Engelschen 9 kanonnen vernagelden, spreekt Mentschikoff niet. Intusschen wordt dat feit vrij algemeen geloofd.

Berigten uit Constantinopel van 25 en 30 November zeggen, dat het leger der geällieerden aanzienlijke versterkingen ontving. Zoo hadden zij op 28 November 20,000 man hulptroepen meer onder de gelederen, en daar er gaandeweg nog meer werden verwacht, maakten zij zich gereed, om weder aanvallend te ageren, zoowel tegen Sebastopol als tegen het Russische leger.

Men verzekerde zelfs, dat in een grooten krijgsraad bepaald was, om op 2 December op Sebastopol storm te loopen en dat dit besluit het geällieerde leger in groote opgewondenheid had gebragt. Elk haakte naar het oogenblik, dat het lot van Sebastopol zou kunnen beslissen.

Wij gelooven echter niet, dat 2 December de *stormdag* voor Sebastopol is geweest, want dan hadden wij al tijding gehad van uitkomst van den strijd.

De Russische troepen verlieten hunne zuidelijke positie bij Balaklava en Mentschikoff vestigde zijn hoofdkwartier te Batchi Serai.

Dat Omer-Pacha met 35,000 man naar de Krim vertrekt, wordt gezegd en geloofd, en den 11 zou hij zich reeds te Bucharest bevinden. van daar onmiddelijk naar Varna vertrekken en zich daar met de zijnen inschepen voor het „land der tranen."

Zoo zal de Krim weldra op nieuw het tooneel kunnen zijn van groote, bloedige gebeurtenissen. Het Westen toch wil er 150,000 man bijeentrekken. Het koestert nog altijd dit denkbeeld: „vernietig Sebastopol en de Russische vloot!" en dan zal Rusland met smeekende hand de 4 hoofdpunten tot waarborg van den vrede aannemen.

Wat het of- en defensief verbond betreft, tusschen Oostenrijk en het Westen gesloten, met betrekking tot de daarbij bepaalde tijdruimte, tast men nog altijd in het duister rond. Op vriendelijk verzoek van Engeland, dat het Parlement daarmede verrassen wil, heeft de *Moniteur* het nog niet in zijne bijzonderheden opgenomen, doch zal dit waarschijnlijk op het oogenblik, dat wij dit schrijven, wel gedaan hebben. Velen spreken van éene maand en van drie maanden, en brengen dit met elkander overeen, door te zeggen, dat Rusland éene maand wordt toegestaan, om toe te stemmen op zekere grondslagen te onderhandelen. Stemt Rusland niet toe, dan zou 't of- en defensief verbond, na eene maand, dus op 2 Januarij aanstaande, definitief gesloten zijn. Zou Rusland zich in dien tusschentijd tot onderhandelen geneigd betoonen, dan worden daarvoor nog twee maanden toegestaan, en zoo men zich in dien tusschentijd niet verstaat, zal, na afloop der drie maanden, dus na 2 Maart a.s., Oostenrijk werkdadig Frankrijk en Engeland ter zijde staan. Dat dit alles echter zoo opgevat moet worden, durven wij niet verzekeren. Wel wordt er in het tractaat gesproken van tijdruimten van één en drie maanden, maar wat daarmeê bedoeld wordt, kunnen wij niet voor zeker opgeven.

En Pruissen?

Uit Weenen schrijft men, dat niet alleen Pruissen, maar geheel de Duitsche Bond zich aan 't verdrag der groote Mogendheden zal aansluiten.

Een ordinair mensch kan niet alles onthouden, en van de 100 courant-lezers, die dagelijks over die 4 hoofd-voorwaarden spreken, zijn er gewis 99, die er zoo wat niets van weten.

Wij willen er dus hier een woord van zeggen.

Het eerste punt is: Rusland heeft niet het *uitsluitend regt* tot bescherming van de Grieksche Christenen.

(Dat is sedert 80 jaren des Czaars doel en de veldtogt van 1854 heeft het verijdeld.)

Het tweede punt is: het regt van vrije vaart op den Donau, dat Rusland zich door woord noch schrift toeëigende, maar 't welk het zich feitelijk ten koste van anderen verzekerde, door batterijen aan de Donau-monding op te werpen en de Sulina-monding te versperren. Turkije moet meester zijn van den Donau-mond.

Het derde punt is: de vrije vaart van Europa in de Zwarte zee, 't welk zooveel zegt als Rusland's magt onschadelijk gemaakt voor Turkije.

Het vierde punt is: een Europeesch protectoraat over de Vorstendommen.

Rusland zou, om het werk des vredes de kroon op te zetten, die hoofdvoorwaarden gaaf willen aannemen. Europa is in gespannen verwachting, en het geloof aan eene minnelijke schikking heeft de overhand.

Dat getuigen de Europeesche beurzen.

Wij zullen ons niet verdiepen in bespiegelingen over al die geruchten van vrede. — Wij zullen van ons ongeloof, in veel wat er thans ter politieke markt wordt gebragt, niet doen blijken. Eenige dagen geduld zullen wel meer aan 't licht brengen en welligt menige opinie wijzigen.

12 *Dec.*

Vorst Mentschikoff meldt, dat er tot 4 dezer niets van belang voor Sebastopol heeft plaats gehad, met uitzondering van eenige kleine uitvallen uit de vesting, die van geen gevolg waren.

Zoo dus de geällieerden al het voornemen gehad hebben, om den 2 Dec. een algemeenen aanval op het Russisch leger, of wel een stormloop op de vesting, of wel beide te gelijk te doen, dan zijn zij later van dit voornemen teruggekomen; hadden zij er toch gevolg aan gegeven, de Russische Opperbevelhebber zou zeker van zulk een gewigtig feit niet gezwegen hebben.

Het tractaat tusschen Oostenrijk en de Westersche Mogendheden blijft nog steeds het onderwerp, waarmede de dagbladen zich bezig houden, en zulks te meer, omdat eigenlijk geen blad nog den juisten inhoud van dat tractaat weet; men maakt gissingen en veronderstellingen en bouwt daarop politieke beschouwingen, die men den volgenden dag weder afbreekt op het vernemen van tegenstrijdige geruchten, dikwijls evenzeer alleen gegrond op de gissingen van een ander blad,

Thans verzekert eene telegrafische dépêche uit Weenen, dat het voornaamste artikel van het tractaat bepaalt, dat, wanneer voor het einde van 1854 de vrede niet verzekerd is, het of- en defensief verbond in werking treedt.

Zoo dit werkelijk aldus is bepaald, dan is de termijn voor Rusland, om zich te beraden, inderdaad kort genoeg gesteld, en men kan bijna niet verwachten, dat de grootmagtige beheerscher aller Russen, wiens Rijk bijna ⅐ de deel der aarde beslaat, aan zoodanig dwangbevel gehoor zal geven.

Veeleer gelooven wij met den *Times*, dat men zich niet met een spoedigen vrede zal mogen vleijen, maar dat de oorlog in hevigheid en uitgebreidheid zal toenemen. De Czaar heeft zijne beste troepen nog niet op het oorlogstooneel gebragt; eene ligting van 200,000 man is bevolen, die in het aanstaande voorjaar onder de wapens en gedresseerd zullen moeten zijn. Men kan bijna niet aannemen, dat hij, met zoodanige magt, zich zoo zal laten vernederen en kortwieken, als Oostenrijk, Engeland en Frankrijk op het oog hebben.

De geällieerden stellen het echter mogelijk, dat 1855 de wereld intreedt met den glimlach des vredes op het gelaat; en daar de anders zoo liefelijke hemelbode thans slecht past bij hunne plannen van vernieling van Sebastopol en de Russische vloot, waarvoor zij naar het Oosten zijn getogen, willen zij, zegt men, het uiterste beproeven, om Sebastopol en de vloot van den Czaar voor dien tijd te overmeesteren; schip op schip brengt versterkingen naar de Krim. Omer-Pacha gaat met 35.000 man derwaarts; uit Egypte komen steeds hulptroepen aan, en een deel van de Engelsche Oostzee-vloot is uit de Oostzee teruggeroepen, om naar de Zwarte zee troepen en amunitie over te brengen, en daar welligt werkzamer deel aan de oorlog te nemen dan in de Oostzee het geval is geweest.

Men zegt, dat C. Napier, vermoeid van het kijken naar en het peinzen over de Russische vestingen in de Finsche golf, verzocht heeft om rust te mogen nemen en door een ander in het opperbevel over de vloot vervangen te worden. Als zijn opvolger doodverft men den schout bij nacht Chads.

Pruissen zou, zegt men, meer en meer geneigdheid toonen, om zich aan het verbond van 2 Dec. aan te sluiten: hieruit zou men opmaken, dat dit nog niet zoo dreigend tegen Rusland is als sommigen meenen.

De Duitsche bondsdag heeft zich met algemeene stemmen op één na aan het verbond tusschen Oostenrijk en Pruissen aangesloten.

De Oostersche kwestie heeft reeds veel veranderd; vijanden zijn vrienden en vrienden zijn vijanden geworden: onder de eersten behooren ook Oostenrijk en Sardinie, die in 1849 met de wapenen in de hand tegen elkander over stonden, en die thans in zulk eene goede verstandhouding gebragt zijn, dat ze elkander over en weder gezanten willen zenden.

Sardinie daarentegen, dat in hetzelfde jaar eene sympathie vond bij N. Amerika, is nu op het punt om met deze republiek in onmin te geraken. De Amerik. gezant in Sardinie is uit een koffijhuis geworpen en de teergevoelige Unie beschouwt haar eer hierdoor beleedigd.

De uitslag der beraadslagingen van de te Rome vergaderde bisschoppen, ter zake van het dogma der Onbevlekte Ontvangenis is bekend geworden. Zijn de deswege ontvangen mededeelingen juist, dan hebben 440 van de 476 uitgebragte stemmen zich voor het leerstuk in zijnen vollen omvang verklaard; 32 zouden beweerd hebben, dat het tijdstip nog niet gekomen is om de kwestie te beslissen; slechts 4 zouden het nieuwe dogma hebben verworpen, of althans het regt betwist hebben om dit punt anders dan in eene geregelde kerkvergadering te beslissen. Zullen de R.-Catholieken geloovig in de beslissing berusten, door hunne bisschoppen genomen, die, hoe vroom en geleerd ze mogen zijn, toch altijd menschen blijven?

Het Spaansche Ministerie, nog pas een paar dagen oud, zag in eene stemming der Cortes een blijk van wantrouwen; het bood daarom zijn ontslag aan; de Cortes haastten zich evenwel om een voorstel aan te nemen, waarbij hun vertrouwen in het Ministerie werd uitgedrukt, en het Ministerie bleef weder.

Voor dat wij dit Overzigt besluiten, moeten wij nog iets aan onze lezers mededeelen, dat al zeer merkwaardig is, er is n.l. in Europa in den tegenwoordigen tijd nog één schatkist, die in bloeijenden toestand verkeert; wij hadden zulks voor onmogelijk geacht; het is die van Brunswijk; dit land zal zijne krijgsmagt op voet van oorlog brengen, zonder daarvoor een buitengewoon crediet te behoeven aan te vragen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

TWEEDE KAMER DER STATEN GEN.

In de zitting van 7 Dec. j.l. zijn de beraadslagingen over Hoofdst. VII der staatsbegrooting (Herv. Eeredienst) begonnen en den volgenden dag voortgezet. Op nieuw werd de grondwettigheid, het nut en de noodzakelijkheid van een afzonderlijke depart. van eeredienst besproken. Terwijl de min. van Herv. Eeredienst het voorloopig bestaan als middel van overgang tot een normalen toestand verdedigde, meende de min. van R. C. Eeredienst gronden te moeten bijbrengen, die meer voor het blijvend aanwezen dier dep. zouden moeten pleiten. Hij ging zelfs zoo ver, van in de afstemming een inbreuk te zien op het prerogatief der kroon nopens de instelling van ministeriële departementen en benoeming hunner hoofden. Dat gevoelen vond luide tegenspraak, omdat, ja de kroon ministers zoowel als alle andere ambtenaren benoemt, maar hunne bezoldiging ook op de begrooting brengt, en over die begrooting heeft de vertegenwoordiging een vrij oordeel, of de stemming beteekent niets, maar lost zich op in toestemming. Na velerlei woordenwisseling zijn de artt. 1 van beide hoofdstukken (de tractementen der ministers) aangenomen met 15 stemmen tegen, en de hoofdstukken in derzelver geheel met 57 tegen 5 stemmen. (*Reeds kortelijk in ons vorig no. per telegraaf gemeld.*) — Bij de discussien heeft de Min. voor de Herv. Eeredienst gezegd, dat de synode in 1850 aan de Regering om handhaving der theologische faculteit gevraagd heeft, ten einde te dienen als eene kweekschool voor Godsdienstleeraars. Wat de afschaffing van het kollatie-regt betreft, de Reg. is deswege nog niet genoegzaam ingelicht. maar ook de kerk schijnt er zoo grooten tegenzin niet in te hebben. Tegen het Koninkl. kollatieregt is geen enkele aanmerking gemaakt, eene speciale Comm. uit de Synode in 1847 heeft op die laatste zelfs eene lofspraak gehouden. — Vervolgens zijn de discussien geopend over het hoofdstuk Marine. Dat hoofdstuk wordt bestreden door leden, die anders gewoon zijn het ministerie te ondersteunen, *van Franck*, *Rochussen*, *van Goltstein* en *Baud*, en zoo al niet in alle opzigten verdedigd, dan toch ondersteund door den heer *Hugenholtz.* Allen zijn het daarin eens, dat het verval der marine geweten moet worden aan een vroeger regeer-tijdperk, en derhalve noch aan dit, noch aan het vorig, noch zelfs aan het daaraan voorafgegaan ministerie. De Minister van Marine heeft in eene uitgebreide redevoering uiteengezet, wat hij bij zijn optreden als zoodanig heeft gevonden, en wat hij heeft gedaan, om in de bestaande behoefte te voorzien. Hij heeft verklaard, daarbij op 't oog te hebben gehad eene langzame, doch geleidelijke verbetering. Om daartoe te geraken, heeft hij dadelijk vereenvoudiging gebragt in de administratie, en maatregelen beraamd, om bruikbaar scheepsvolk te erlangen, doch welke maatregelen slechts voor het vervolg kunnen werken. Verder heeft hij getracht te voorzien in het aanhouden van bekwame scheepstimmerlieden; — in de opleiding van de zoo noodige adelborsten en ook in de verbetering van het materieel, maar heeft hij niet ontveinsd, wat dit laatste betreft, door de duurte der materialen zeer te zijn belemmerd. Op de vraag, waarom niet dadelijk meer middelen zijn verlangd, om het bestaande gebrek te verhelpen, heeft Z. E. geantwoord, dat men het nog niet eens is over de soort van schepen, die voor de beste moeten worden gehouden, vooral in betrekking voor de dienst hier te lande, zoowel als in de kolonien, terwijl de middelen om in alles op eenmaal te willen voorzien, de krachten van den Staat zeker zouden te boven gaan. Het verval, waarover men zich teregt beklaagt, moet, naar zijn oordeel, worden toegeschreven aan den staatkundigen en geldelijken toestand des Rijks, zoodanig als die na 1830 is geworden, en aan het afschaffen der koloniale Marine, en zou dus niet kunnen worden te last gelegd aan hem, of aan eenig naast voorgaand Bewind. Hij voor zich heeft verklaard, een vast stelsel te hebben aangenomen, en daar de hand aan te willen houden, maar indien hem dit te moeijelijk werd gemaakt, zeer gereed te zijn, om die taak aan een ander over te dragen.

Zaturdag zijn de algemeene beraadslagingen over het Hoofdst. Marine voortgezet, en ten einde gebragt. De heer *v. Heiden* heeft o. a. het woord gevoerd en gezegd, dat, ofschoon hij niet deelt in de verdediging van de gronden des ministers, hij het hoofdstuk hoogstwaarschijnlijk niet zal afstemmen; in de hoop, dat de minister uit de nu gegeven wenken de noodige energie zal putten, om met kracht te herstellen wat vroeger gebeurd is. Spreker begeert geene uitbreiding, maar „instandhouding" van de Marine. Had men de arsenalen en magazijnen vroeger voorzien, dan had men het 200 pct. goedkooper kunnen doen dan nu; maar, ondanks zijne bezwaren, ziet spreker in eene verandering van minister hier geen herstel: hij vertrouwt dat de tegenwoordige Minister met veerkracht handelen zal.

— De Commissie van rapporteurs, belast met het uitbrengen van verslag van het verhandelde in de afdeelingen omtrent het in overweging nemen van het voorstel tot afschaffing van den accijns op de rogge. heeft haar verslag openbaar gemaakt. De groote meerderheid was vóór het nader onderzoek, slechts enkele leden ondersteunden het beginsel, om bij den tegenwoordigen staatkundigen toestand van Europa de finantiële kracht des Rijks niet te verzwakken. Men wees echter vrij algemeen op het veelomvattende en den moeijelijken aard van het voorstel, vooral met het oog op het korte tijdsbestek, 't geen de Kamer nog overblijft, voor het einde van dit jaar, en tevens op de noodzakelijkheid, dat de begrooting ook nog in de Eerste Kamer worde goedgekeurd. Naar het oordeel van velen, moest men toch niet vergeten, dat de goedkeuring der afschaffing van den roggeaccijns niet wel denkbaar was, zonder bepaald is onderzocht welken invloed die afschaffing op de instandhouding van den accijns op de tarwe kan hebben. Ook is er nog een voorstel tot afschaffing van accijns van de Regering, en een tweede van 5 leden, tot afschaffing van de belasting op de brandstoffen bij de Kamer aanhangig. Dit een en ander deed den wensch ontstaan om de behandeling van dit voorstel te verdagen tot na het reces der Kamer. Sommige leden wenschten het hoofdstuk voor de middelen van 1855 slechts voor 3 tot 6 maanden toe te staan, om dan later de nieuwe besluiten over den accijns in behandeling te nemen. De Grondwet echter wil het vaststellen van eene jaarlijksche begrooting.

— De Kamer heeft 11 dezer met algemeene stemmen besloten tot het in overweging nemen van het voorstel tot afschaffing van den rogge-accijns, wijders met 58 tegen 7

stemmen beslist, om de voorstellen nopens belastingvermindering zoowel door de regering als de leden der Kamer voorgedragen, te behandelen na het reces.

— In de den 11 dezer gehoudene avondzitting zijn de beraadslagingen over hoofdstuk VIII der staatsbegrooting (*Marine*) voortgezet en ten einde gebragt. In stemming gebragt, is dit hoofdstuk ten slotte *afgestemd*. Van alle partijen hadden zich sommigen voor en anderen tegen verklaard. De Minister *Enslie* heeft dien ten gevolge verklaard zijne portefeuille neder te leggen.

De Eerste Kamer heeft hare werkzaamheden hervat.

— Een Amerikaansch reeder, die voor eigen rekening de klipper *Lady Pierce*, met het eskader der Vereenigde Staten naar Japan heeft uitgezonden, verzekert in een verhaal, door de China Mail van zijnen togt gegeven, dat de Japanezen, waarschijnlijk om de uitgaven van de openbare eeredienst uit te sparen, nu onlangs het Opperwezen hebben gesupprimeerd. Het gouvernement, in volle overeenstemming met de wijsgeeren, verklaart, dat God, zoo Hij al bestaat, zich niet met de menschen bemoeit; dat het alzoo nutteloos is voor den mensch, om zich met God bezig te houden; dat het leven van den mensch te kort is, om zijnen tijd te verliezen in droomerijen van het geestelijk leven; dat ieder burger tevreden moet zijn met belasting te betalen aan den Keizer, die de eenige voorzienigheid van Japan is. — Zeer natuurlijk, als men God wegcijfert, treedt de Keizer in Zijne plaats, en men eert en aanbidt voor den Schepper aller dingen het maaksel Zijner handen: in Japan den Keizer, die een wreedaardig despoot is, en in onze beschaafde wereld zichzelven. Want niet alleen in Japan ontmoet men lieden, die zich wijs maken, dat God zich met ons niet inlaat; dat eene openbare eeredienst nutteloos is, en, ten minste voor fatsoenlijke lieden, met voordeel kan worden gemist. Overal zijn dezulken aan te treffen, zelfs in Nederland, en betrekkelijk niet weinigen. Maar zoo zij al geen Keizer aanbidden, gelijk de Japanezen, zij maken zich zelven tot tijdelijken en geestelijken Souverein, en knielen niet dan voor hunne eigene grootheid in de vereering, dat is voldoening, van hunne hartstogten. *Tijd.*

— Te Groede (in Zeeland) is eene vrouw gelukkig bevallen van drie voldragen kinderen, welke allen leefden, deze vrouw is vroeger meermalen van tweelingen verlost. Zeven jaren gehuwd, heeft zij reeds elf voldragen kinderen ter wereld gebragt en wel in de laatste 14 maanden 5.

— De *N. R. C.* meldt het volgende: In den jongsten tijd hebben wij kennis genomen van eene ontdekking, die voor de industrie van het grootste belang schijnt en waarop, naar het zich laat aanzien, de volle aandacht der gouvernementen, met betrekking tot de oorlogsstoomvaart, zich zal vestigen. Na eene onvermoeide studie en werkzaamheid gedurende ongeveer een tiental jaren, is het aan den heer *van Cutsem*, van Neurdringen (Belgie), gelukt een middel te ontdekken, waarmede men uit steenkolengruis eene soort van steenkolen kan vervaardigen, van eene langere duurzaamheid in het vuur dan de gewone kolen. Het middel, waaarmede de ontdekker het kolengruis bewerkt, vindt men in den grond en is, volgens zijn gevoelen, schier over den geheelen aardbol aanwezig en heeft voor niets anders waarde. Zie hier een uittreksel uit het proces-verbaal, hetwelk door belanghebbenden is opgemaakt, nadat met de stoomboot *Amicitia*, No. 7, eene reis was gedaan, uitsluitend gestookt met steenkolen, naar het geoctrooijeerde stelsel van den heer *van Cutsem* bewerkt of vermengd (door hem *Charbons* of *Briquettes Solidifier* genoemd). De *Amicitia* vertrok den 30sten November van Rotterdam met eene lading van 75,000 kilogr. Zij volbragt de reis naar Antwerpen in 12 ure, met heel werk, en had in dien tijd gebruikt 3725 kgr. charbons solidifier. In denzelfden tijd gebruikt dezelfde boot aan Engelsche kolen 5725 kgr., hetgeen alzoo een voordeel oplevert gelijkstaande aan 35 pCt. Dezelfde stoomboot vertrok den 2den December van Antwerpen naar Rotterdam, volbragt de reis (met heel werk) in 8 ure en het verbruik der charbons solidifier bedroeg 2647 kgr., terwijl in denzelfden tijd, altijd door hetzelfde stoomschip, aan Engelsche kolen 4500 kgr. gebruikt worden, zijnde derhalve ditmaal het voordeel nog grooter, als gelijkstaande aan 41 pCt. Men heeft met deze steenkolen ook een proef genomen op den spoorweg van Amsterdam naar Utrecht, waarvan het resultaat was, dat er ongeveer 50 pCt. op de gewone coaks gewonnen werd. Bij de ongemeene voordeelen, die de ontdekking van den heer *van Cutsem* aanbiedt, moet nog in aanmerking komen, dat de naar zijn stelsel bereidde steenkolen, een heldere witte vlam geven, schier geen rook vormen en volstrekt geen reuk verspreiden. Het is te voorzien, dat de ontdekker, die thans reeds aan onderscheidene gouvernementen en vermogende industriëlen, zijn geheim heeft aangeboden, eene volslagen revolutie in de kolenmagazijnen brengen zal. Ofschoon het na zulke sprekende en solide bewijzen naauwelijks betwijfeld kan worden, is het nogtans te hopen, dat men spoedig meer algemeen van de ontzagchelijke nuttigheid der ontdekking zich overtuige, omdat zij aan de industrie en zelfs aan het familie-leven enorme voordeelen belooft.

— De lezer wordt herinnerd, dat de muntbiljetten, vervaardigd volgens de wet van 17 September 1849, staatsblad no. 46, nog gedurende den loop dezer maand December bij de ontvangers der belastingen kunnen worden in betaling gegeven.

— Men schrijft uit Indië, dat de oorlog tegen de oproerige Chinezen op de westkust van Borneo heviger dan ooit dreigt uit te barsten, dewijl onze magt te gering is, om met kracht en zonder tusschenpozen de voordeelen door te zetten, die wij behaald hebben. De Gouvernements-Commissaris Mr. *A. Prins* moet vele maatregelen van den overste *Andresen* hebben afgekeurd. Ook de aldaar aanwezige militairen zouden niet zeer te vreden zijn over den tragen gang van zaken. Men had gewenscht, dat de overste *Andresen*, dadelijk na het innemen en bezetten van Montrado, zou hebben doorgetast en de andere plaatsen, waar de opstandelingen zich hadden genesteld, onmiddelijk zou hebben aangevallen. 't Schijnt echter, dat de overste van meening was, dat de magt, waarover hij te beschikken had, daartoe te kort schoot. Hoe dit zij, dit dralen geeft aan de zaak dagelijks een bedenkelijker aanzien. *Tijds. v. Ned. Indië.*

— In den nieuwen schouwburg te Haarlem werden donderdag avond ruim 400 kinderen onthaald door de vereeniging »Door Vermaak tot Nut" en wel ter gelegenheid van het St. Nicolaasfeest; gedurende den avond werden de kleinen op chocolade en beschuit getracteerd, terwijl een goochelaar gooche toeren, mimische voorstellingen enz. uitvoerde wat niet weinig tot vermeerdering van genoegen bijdroeg; bij het naar huis gaan ontving ieder een St. Nicolaaskoek.

— Algemeen is de deelneming in den ramp, welke een of meer schepen op onze kusten getroffen heeft. Naar men verneemt, zijn op het strand van Scheveningen, maar vooral van Loosduinen en Wassenaar, stukken van een verbrijzeld schip aangespoeld. Meer dan waarschijnlijk zijn deze van het schip *Henderika*. Ook zijn aangespoeld verscheidene balen met boeken, kisten met confituren, met spiegels, stukken van spiegels en spiegellijsten, vaten, ledige verbrijzelde tonnen. Voorts was daaronder een kistje met brieven, naar men zegt, onder berusting van den burgemeester van Wassenaar; en te 's Gravezande een kistje, toebehoorende aan den heer *Christiaan Blij*, waarin een gesloten pakket. Voor zoover men weet, zijn op deze stranden nog geene lijken aangespoeld en zag men Vrijdag niets drijvende. De autoriteiten van bovengenoemde gemeenten waren met hunne onderhebbenden Donderdag den ganschen dag op strand wakende, maar ondanks alle surveillance vreest men, dat er eenige ontvreemdingen, onvermijdelijk bij zoodanige ramp, hebben plaats gehad. Het is te wenschen, dat, zoo dit het geval mogt zijn, niemand zal worden gevonden, die, door winstbejag gedreven, eenige verdachte voorwerpen zal willen koopen, daar toch die daden dubbel strafwaardig mogen beschouwd worden en aan geene onwetendheid te denken valt. Onder hetgeen oneerlijke lieden mogten hebben gevonden, kunnen zich ook papieren bevinden, waarin de achtenswaardigste familien, die bij dit onheil zoo zeer getroffen zijn, veel belang kunnen hebben. Er is eenig vermoeden, dat er nog een ander vaartuig een prooi der golven is geworden, althans te Scheveningen is ook aangebragt een scheepsbord, met den naam *Asia*. Zoo men van elders weet, moet er een Engelsch schoonerschip nagenoeg terzelfder tijd als de *Hendrika*, in de Noordzee vergaan zijn, zoodat misschien die naam daarop slaat.

— Te Blesdijke heeft zich de longziekte geopenbaard.

— In Zuid-Holland is gebrek aan smidsknechten, die men door hooger loon tracht te bekomen.

— Z. M. de Koning is 11 dezer van 's Hage naar het Loo vertrokken.

— Z. K. H. Prins *Frederik* is van H.D. buitenlandsche reis te 's Hage teruggekomen.

— De verdienstelijke Antwerpsche beeldhouwer *L. Cuijper*, heeft het belangeloos aanbod gedaan, om kosteloos een standbeeld te vervaardigen voor onzen grooten dichter *Vondel*, overeenkomstig een te ontvangen model.

— Een brief uit de Krim meldt, dat de sergeant van Cove, van het vreemden-legioen, broeder van den schilder (deze dagen met de Leopoldsorde begiftigd), is voorgedragen voor de militaire medaille, wegens zijn lofwaardig gedrag in den slag aan de Alma.

's Gravenhage, 8 Dec. Eergisteren, 6 December, de geboortedag van wijlen Koning *Willem II*, was het standbeeld, ter eere van dien Vorst opgerigt, benevens de daarbij gevoegde beelden, van des morgens vroegtijdig af, met bloemen versierd.

— De Hooge Raad der Nederlanden, Burgerlijke Kamer, heeft heden uitspraak gedaan in vier zaken van oud-bedienden van wijlen H.H. MM. Koning *Willem I* en *II*, welke vorderingen strekken tot veroordeeling van de gedaagden, om, krachtens de uiterste wilsbeschikkingen van wijlen Z. M. Koning *Willem Frederik graaf van Nassau*, hen te voldoen zekere sommen, welke zij vermeenden van de erfgenamen te moeten vorderen. — De Hooge Raad heeft echter de eischers hunnen eisch ontzegd en hen veroordeeld in de kosten.

— Heden avond is in het gasthuis alhier ook de dienstmaagd van den heer *Regouw* onder de hevigste smarten overleden; er bevinden zich dus aldaar nog drie slagtoffers van het bekende onheil, de moeder en twee dochters; met leedwezen verneemt men, dat ook zij zich in hoogst zorgelijke omstandigheden bevinden; evenwel bestaat er, naar men verzekert, inzonderheid voor de moeder, eenige hoop op herstel.

Amsterdam, 11 Dec. Tot dusverre heeft men geenerlei bevestiging erlangd van de geruchten, die men zoo gaarne had zien verwezenlijken, nopens het redden van de bemanning en de passagiers der *Henderika*. Meer en meer houdt men het er voor, dat de 72 personen, welke dit schip ophad, bij of kort na het verbrijzelen daarvan, hun graf in de golven gevonden hebben. Die vrees zou ook daardoor te meer grond erlangen, als het waar is wat men verzekert, dat er ook stukken van de barkas en boot bij Brouwershaven op het strand zijn geslagen. Bij de heeren burgemeesters van Wassenaar en Loosduinen zijn vele goederen geborgen. De ekwipaadje bestond uit den kapitein, drie stuurlieden, een doctor en 29 manschappen. Onder de passagiers bevond zich eene dame met drie kinderen, een voor eene maand getrouwd paar, een meisje hier te lande met de handschoen getrouwd, van de academien te Delft en Breda gepromoveerde jongelieden etc. De verslagenheid over dezen ontzettenden ramp, waaraan bijna niet meer valt te twijfelen, is algemeen.

's Hertogenbosch, 7 Dec. Heden stonden voor het provinciaal geregtshof alhier teregt *Bernardus Kin* en zijn broeder *Henri Kin*, beschuldigd van in den nacht van den 1sten op den 2den Januarij te Baarle-Nassau, eerstgenoemde van door een geweerschot den persoon van *Jan Hendriks* van het leven te hebben beroofd; de tweede van den persoon *Gerardus Hendriks* met een knuppel zwaar te hebben verwond. Het publiek ministerie eischte tegen beide beschuldigden de doodstraf. De heer Mr. *N. F. Sassen* trad als verdediger der beschuldigden op, en betoogde dat hier noch komplot noch premeditatie bestond en concludeerde tot vrijspraak. Het hof zal aanstaande donderdag uitspraak doen.

Leeuwarden, 7 Dec. Men verneemt, dat Jhr. Mr. W. E. *Engelen* zijne benoeming tot lid der Gedeputeerde Staten van Friesland heeft aangenomen. Volgens loopende geruchten zoude hij thans de betrekking van lid der Tweede Kamer nederleggen, zoodat alsdan voor het hoofdkiesdistrict Sneek eene vacature zoude ontstaan.

Groningen, 7 Dec. Het aantal personen, ingeschreven op de rol der studenten, onder het rectoraat van den heer *J. A. C. Rovers*, bedraagt slechts 35, en daaronder een 10tal, die zich op nieuw hebben laten inschrijven, omdat zij een examen (doctoraal) moesten doen. In het geheel studeren hier 248 studenten en wel over de verschillende vakken verdeeld als volgt: 50 in de godgeleerdheid, 8 in de wijsbegeerte en letteren, 65 in de regten, 36 in de geneeskunde, 4 in de wis- en natuurkunde en 85 in de voorbereidende wetenschappen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Men zegt dat tengevolge van het sluiten van het verbond met Oostenrijk de keizer en de keizerin dit saizoen niet zoo in afzondering zullen doorbrengen als aanvankelijk hun voornemen was.

— De *Const.* geeft nog berigten van 't geen de storm van 14 Nov. in de Zwarte zee heeft teweeg gebragt. Een 40tal Fransche zeelieden, waaronder 2 officieren, waren op de kust geworpen; door de Russen krijgsgevangen gemaakt, was hunne bewaking aan een sterk piket kozakken opgedragen. Terwijl men des nachts om het vuur zat, namen de matrozen, op het teeken, daartoe door de officieren gegeven, elk een brandend hout op, vielen daarmede op de kozakken aan, ontwapenden er eenigen, dreven de overigen op de vlugt en bereikten de kust, waar zij door sloepen werden opgenomen, die daar nog zee hadden kunnen houden.

— Wat de stelling van het leger in de Krim aangaat, het *Journ. des Déb.* wijdt er een uitgebreid artikel aan. Op de enkele punten waar ze thans nog te bereiken is, zijn de meest geduchte verschansingen opgerigt, terwijl de positie voor een groot deel door onbeklimbare hoogten is omzet. Daar het klimaat in de Krim overeenkomt met dat van Bourgogne, is de winter er zeer goed uit te houden. Alleen is er de noordewind snijdend en daartegen zullen de troepen zich wapenen door houten barakken, door kagchels en warme kleederen. Die noordewind heeft echter dat voor, dat hij ziekten weerhoudt. Met de stoombooten kan men in alle behoeften van het leger voorzien, en dat heeft dus niets te duchten, terwijl de vloten den 14 Nov. eene les hebben bekomen, die meerdere voorzigtigheid zal doen te baat nemen. Behalve dat nu reeds hout overal uit Turkije en barakken geheel voltooid uit Engeland en Frankrijk worden aangevoerd, hebben de Eng. aannemers *Peto, Brassey & Co.* aangeboden alleen tegen vergoeding der onkosten een spoorweg te leggen van Balaklava op Sebastopol, waardoor de gemeenschap zooveel gemakkelijker zal worden. Onze troepen zullen echter niet rustig en kalm overwinteren. Door de aangebragte versterkingen zullen er voor het einde van het jaar 80,000 man Franschen en 40,000 man Engelschen in de Krim zijn, en met de Turksche troepen minstens 150,000 man. De opperbevelhebbers zullen 50 à 60,000 man hiervan afzonderen, om het Russ. leger op te zoeken en slag te leveren, terwijl de overige troepen met kracht het beleg zullen voortzetten. Men hoopt, na een gelukkig geëindigden slag, ook de vesting spoediger te zullen kunnen bedwingen en in elk geval op een goeden uitslag der expeditie.

ENGELAND.

Men hoopt, dat het nog gelukken zal een gedeelte der gestrande transportschepen weder vlot te maken. Het aantal vaartuigen, die op de Aziatische kust van de Krim schipbreuk geleden hebben, bedraagt niet minder dan dertig. Het verlies aan baar geld, dat in de *Prince* was, is niet groot, omdat het te Konstantinopel afgegeven was.

— Als eene merkwaardigheid wordt gemeld, dat de sergeant *Davis*, vaandrig bij de garde, de grootste en dikste man welligt, die zich in het Engelsche leger bevindt, tot dusverre nog steeds ongedeerd is gebleven, hoewel hij in den slag aan de Alma en bij Inkerman in den digtsten kogelregen streed, en een ongeloofelijk groot aantal Russen met eigen hand neer geveld heeft. Deze Goliath, die tot nog toe op eene wonderbaarlijke wijze door de kogels verschoond is, was echter door de vermoeijenissen ten laatste zoo uitgeput, dat men hem ter herstelling naar Scutari moest zenden, van waar hij eerlang naar zijn corps zal terugkeeren.

— Het Gouvernement heeft aanbesteed de levering van 400,000 dozijn hazen- en konijnen-vellen, bestemd, om tot voering te strekken der kleeding van het leger in de Krim; ten gevolge van dezen aanzienlijken arbeid is het werkloon der Londensche bontwerkers drievoudig verhoogd.

DUITSCHLAND.

Bijna in alle Zuid-Duitsche staten wordt reeds het noodige voorbereid tot eene eventuele mobielmaking der bondscontingenten. In onderscheidene derzelve zijn belangrijke leverantien van lood uitgeschreven.

— Op den 1sten October j.l. bedroeg de Beijersche staatsschuld nagenoeg 129¼ millioen gulden, en met de schuld, voortspruitende uit het aanleggen van spoorwegen, 196 millioen.

DENEMARKEN.

Omtrent de Deensche aangelegenheden wordt gemeld, dat, niettegenstaande de Koning eene cirkulaire aan de kiezers heeft gerigt en de regering aan alle ambtenaren heeft aangeschreven, om zooveel mogelijk op de verkiezingen in te werken, in geen land immer de uitslag der verkiezingen zoo antiministerieel is geweest. De kiezers zijn in buitengemeen grooten getale opgekomen en slechts twee ministeriele kandidaten zijn gekozen! Voor zulk eene volksbetuiging moest het kabinet eindelijk wel wijken.

GRIEKENLAND.

De fransche troepen alhier in bezetting, hebben bevel gekregen naar de Krim te vertrekken.

— Ten gevolge van het verschrikkelijk heerschen der cholera is de stad Athene bijna geheel verlaten. Het hof, de ministers, de militaire autoriteiten bevinden echter zich steeds daar; doch de meeste ambtenaren van minderen rang hebben naar elders de wijk genomen. De dagbladen kunnen niet verschijnen, bij gebrek aan het noodige personeel.

RUSLAND-TURKIJE.

De Russische bladen bevatten bijzonderheden omtrent een jager, genoemd *Andreas Wortrjakow*, uit de Kreits Nische-Kollijn, die een waardig tegenhanger is van den bekenden Franschen Leeuwenjager *Gerard*. Deze Nimrod is thans 63 jaren oud en heeft volgens deugdelijk onderzochte opgaven gedurende zijn loopbaan als jager geveld 552 elanden, 14,800 herten, 107 sabeldieren, 60 zilverkleurige, 430 roode en 3 zwarte vossen, 50 wolven, 48 veelvraten, 36 beeren, 15,030 wilde ganzen, 1200 zwanen, 15,500 eenden 1240 hermelijnen, 5850 eekhorens, 54 arenden, en in de laatste 10 jaren meer dan 300 ooijevaren, gezamelijk 55,000 stuks gedierten van allerlei soort.

— De Russische garderegementen, die vroeger tegenbevel hadden ontvangen op hun weg van Petersburg naar Warschau, hebben thans hun weg vervolgd, en zijn te Warschau aangekomen. Warschau zelf is, naar men zegt, in bijna onneembaren staat van verdediging gebragt, terwijl ook Zamosc, Modlin en Demblin nader zijn versterkt. Het legerkorps 50 à 54,000 man sterk betrekt een ten zuiden van Warschau een legerkamp onder gen. *Siewers*. Ofschoon de krijgstoerustingen van Rusland uitgebreid zijn, blijft men van meening, dat het zich geheel bij het defensieve zal bepalen.

ASSEN, 13 December.

Men verneemt, dat het verslag van het verhandelde bij het IXe Nederlandsch Landhuishoudkundig Congres te Assen, 't welk eerstdags bij de heeren *H. P. A. van Gorcum en Co.* in 't licht zal verschijnen, belangrijker zal zijn, dan dat van eenig vorig congres, daar hetzelve bijdragen, rapporten en mededeelingen bevatten zal van de voornaamste landbouwers, staathuishoudkundigen en geleerden van ons Vaderland, waaronder het genoeg is te noemen de heeren *B. F. van Verschuer, J. Witewaal, dr. W. C. H. Staring, prof. H. C. van Hall, J. D. van Ketwich Verschuur, J. P. Amersfoordt, dr. S. Bleekrode, Rose, prof. F. A. W. Miquel, baron d'Ablaing van Giessenburg, G. R. G. van Swinderen, P. Six, mr. W. F. H. baron van Wassenaar tot Catwijck, mr. A. A. Delcourt van Krimpen, S. Sarphati, Hooft van Velzen, v. d. Burgh, de Leeuw Jelgersma, Kosmen, Gevers van Endegeest, W. K. van Gennep, H. Collot d'Escury, prof. Ackersdijck, prof. v. d. Boon Mesch, W. F. del Campo, genaamd Camp, prof. Mulder* en anderen. De werken van zulke mannen kunnen niet anders dan belangrijk zijn.

— Men verneemt, dat de Arrondissements Regtbank te Assen regtsingang heeft verleend, met bevel tot dagvaarding in persoon, tegen *J. P. Smit*, Veenbaas, *L. J. Waglmeester, J. Waglmeester, J. A. Metselaar* en *J. Koops*, arbeiders, allen woonachtig te Hoogeveen, als verdacht van op 17 Nov. j.l. op 't veen onder Noordbarge nabij de Smeulgrup, toebehoorende aan de Drentsche Veen- en Midden Kanaal-Maatschappij, opzettelijk te hebben gedempt eenige greppels en raaijen, aldaar door de Maatschappij aangelegd.

— Gelijk men zich zal herinneren, zijn er in het vorige jaar bij de staten dezer Provincie discussien gevoerd over het afdammen van wege de Provincie van de Uffelter boervaart, omdat daardoor waterverlies aan de Hoofdvaart veroorzaakt werd. De Staten hebben echter het daartoe gedaan voorstel afgestemd, omdat, terwijl elders kanalen met groote kosten worden daargesteld, men er niet toe konde komen hier een kanaal van vrij groote lengte onbruikbaar te maken, terwijl er tegen aftapping van water kon gewaakt worden. Later evenwel hebben de marktgenooten van Uffelte, als eigenaren dier vaart en onderhoudpligtigen van de vaste brug over den mond dier vaart in den grooten weg van Assen op Meppel, verzocht, om die brug door een aarden dam te mogen doen

vervangen. Daar hierin van Rijkswege genoegen is genomen, zal alsnu weldra de afdamming der Uffelter boervaart plaats hebben.

— Gisteren heeft alhier de uitbesteding bij enkele inschrijving plaats gehad van het doen van eenige vernieuwingen en herstellingen benevens het eenjarig onderhoud van het gebouw van het Prov. Geregtshof te Assen, voor 1855. Er is ingeschreven door *J. Vennik* voor *f* 671-″, door *O. Brunsting* voor *f* 659,74-″. door *H. C. Winters* voor *f* 591-″, door *D. Postma* voor *f* 567,99-″, door *A. Koops* voor *f* 547-″ en door *H. Winters* voor *f* 514-″; alle inschrijvers wonen te Assen.

— De oprigting van een Provinciaal Museum van Oudheden vindt allerwege zoo in als buiten de provincie grooten bijval; de belangstelling in de oudheden van zijn land is de uiting van een beschaafd gevoel van nationaliteit. Van vele kanten zijn reeds bijdragen aan dat Museum ten geschenke toegezegd en de oudheden hebben ook slechts waarde in verzamelingen en niet voor enkele bezitters; door het congres-bestuur is de belangrijke verzameling van oudheden van wijlen den heer *J. J. Willinge* van Emmen, aan dat museum ten geschenke gegeven. Men hoopt dat vele bezitters van oudheden dit voorbeeld zullen volgen.

— Bij den Raad der stad Groningen is in behandeling geweest een voorstel van H.H. Ged. Staten van dat gewest, om aan den vallaatmeester bij de stadswateren het verkoopen van sterken drank te verbieden. Op het advies der veencommissie heeft de Raad zich ongenegen verklaard, om in zoodanig voorstel te treden.

— J.l. Maandag is bij de Regtbank alhier aangebragt de zaak van 19 deelgeregtigden in de marke van Noord- en Zuidbarge tegen Mr. *S. Hellinga Tonckens* te Exlo, en *A. Hoving* en *A. Frieling* te Noord-Barge, benevens de Drentsche Veen- en Midden-Kanaal-Maatschappij, waarbij de eischers vragen de vernietiging van den koop, door de drie eerste gedaagden, in kwaliteit van Volmagten der marke van N. en Z. Barge, den 5 Dec. 1853 met de gemelde Maatschappij gesloten, en waarbij een aanzienlijk gedeelte dier marke aan deze Maatschappij is overgedragen. De eischers beweren, dat zij tot dien verkoop nimmer hunne toestemming hebben verleend, en dat de drie eerste gedaagden tot het doen dezer overdragt niet bevolmagtigd waren.

* **Smilde, 10 Dec.** Vele Israelieten zijn hier zeer ontevreden over den aanslag in de algemeene kerkelijke bijdragen, en hebben deswege gedoleerd bij Manhigim der ringsynagoge te Hoogeveen, doch hun verzoek is gewezen van de hand. Nu heeft men zich gewend tot Parnassijns der Hoofdsynagoge te Meppel. Mogt ook hier hunne klagt onverhoord blijven, dan is het derde gedeelte der gemeenteleden, waaronder de gegoedsten, voornemens, zich met 1o. Januarij a.s. af te scheiden en eene gemeente op zich zelve te formeren; hiertoe heeft men zich gisteren avond bij onderling contract en eigene handteekening verbonden. Dit is spoedig gedaan; maar eene eigene gemeente stichten, zegt wat meer. Men wil nu minder bezwaard zijn, maar zou men zich dan nog niet veel meer bezwaren, als men in aanmerking neemt, dat men zich dan ook van kerk, school, bad enz. en van de noodige bediening voor dat alles zal moeten voorzien, terwijl men daarbij mogelijk op geene subsidie, noch van het land noch van de provincie, zal kunnen rekenen?

* **Rolde, 11 Dec.** Te Grollo had gepasseerde donderdag het volgende ongeluk plaats; Het eenigste kind van *B. Sandvoort*, oud ongeveer 1½ jaar, viel spelende buiten's huis in eene daarbij gelegene sloot, met dat ongelukkig gevolg dat het reeds dood was toen met het na eenig zoeken terug vond.

* **Roswinkel, 9 Dec.** De twee groote vette varken markten te Munster, Meppen (Hannover) zijn afgeloopen; de aanvoer was zeer groot; op de eerste, den 22 Nov. gehouden, waren de prijzen voor de 50 Ned. pd. van *f* 19 tot *f* 30; op de tweede, den 7 Dec. gehouden, waren de prijzen van *f* 18 tot *f* 25; er zijn vele varkens onverkocht gebleven.

* **Meppel, 12 Dec.** Ten einde het bedelen voor het kersfeest en op den nieuwjaarsdag aanstaande voor te komen, wil het diaconie armbestuur der Ned. Herv. Gemeente alhier een beroep doen op de gemeente. Te dien einde zullen op aanstaanden Zondag, gedurende de alsdan te houdene godsdienstoefeningen, buitengewone Collecten worden gehouden, om met de opbrengst daarvan voor die dagen buitengewone uitdeelingen te doen. De predikanten hebben Zondag ll. de gemeente ernstig en dringend tot ruime giften aangespoord. Door het welgelukken van deze navolgenswaardige poging zullen de ingezetenen van vele lastige bedelarijen worden bevrijd.

— Tengevolge van het stormachtige weder, heeft 8 dezer de omstreeks 23 jarige zoon van *J. de Goede* te Schutsloot, gemeente Wanneperveen, zijn leven op eene noodlottige wijze verloren; met een punter naar Zwartsluis geweest zijnde om er turf heen te brengen, schijnt hij op zijne terugreis met de ledige punter, te zijn omgeslagen; door zijn lang uitblijven ongerust begaf men zich op weg, om hem te zoeken, waarin men des avonds omstreeks te zes uren slaagde, toen men de punter tegen de rietkraggen gedreven en hem zelven verdronken vond.

INGEZONDEN STUKKEN.

Eenige ingezetenen te P., gemeente R., beklagen zich over het te veel nemen van brievenport of bode-centen. Zij vermeenen, dat, volgens de wet op de brievenposterij, een postbode van iederen brief, dien hij bezorgt, niets meer mag eischen dan 02½ cent. Hier vordert men boven de port 5 centen. Wij beschuldigen geenszins den bode van M. naar R., doch zijnen handlanger, die de brieven van R. naar de naburige gehuchten bezorgt, vordert aldaar van iederen brief het dubbele bode-geld.

Is zulks niet in strijd met de wet?

Zoo ja! dan ware het te wenschen, dat de daartoe bevoegde autoriteiten zorgden, dat aan zulk onwettig geld afnemen een einde kwame.

V. Een vriend van regt.

Correspondentie.

Aan de klagte van den heer v. l. *te* P., *is gevolg gegeven; wij hopen, dat ZEde. niet weer zoodanige reden tot klagen zal hebben.*

ADVERTENTIEN.

Tot diepe droefheid van mij en zijne hoogbejaarde Moeder overleed heden, na eene ongesteldheid van twee dagen, mijn hartelijk geliefde echtgenoot FREDERIK DONKER, in den ouderdom van 39 jaren en 7 maanden.

ASSEN, 7 December 1854.

A. STOKER, Wed. F. DONKER.

Eenigste kennisgeving.

Heden werd ons ouderhart op het onverwachts diep getroffen, door het overlijden der jongste onzer lievelingen PIETRONELLA JACOBA, in den nog jeugdigen leeftijd van ruim een jaar en acht maanden.

SMILDE den 9 December 1854.

P. J. SPRUIT.
C. SPRUIT — VUIJK.

Eenige kennisgeving.

Heden werd mij, mijne nog overige kinderen en behuwd-kinderen op nieuw een gevoelig verlies toegebragt, in het overlijden van mijnen waarden Echtgenoot LAMBERT KNIPHORST.

Eene sterk toenemende verzwakking maakte binnen weinige weken een einde aan Zijn bijna zeventigjarig leven, waarvan ik zeven en veertig jaren met hem in eenen genoegelijken echt mogt doorbrengen.

MEPPEL den 10 December 1854.

J. WOLTMAN,
Wed. L. KNIPHORST.

GEWONE VERGADERING MET DAMES

Van 't DEPARTEMENT *ASSEN* der MAATSCHAPPIJ: **tot nut van 't Algemeen** op *WOENSDAG* den 13 December 1854, des avonds te zeven uren. Spreker de Heer Mr. L. O. GRATAMA, (*over Turkije, zijne geschiedenis en de zeden en gewoonten der Turken.*) Bijdrage door de Heeren C. G. BREMER en Mr. H. VAN LIER.

Het Lid Secretaris,
A. T. HOSTEIJN.

Uit de Hand te Huur,

OM OP 1 MEI 1855 TE AANVAARDEN:

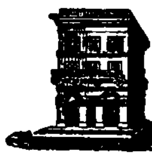

Eene **HEEREN BEHUIZINGE en TUIN**, aan de *CINGEL* te Assen. Te bevragen bij Mr. H. J. L. VAN DER WIJCK.

De ONDERWIJZER te Gasselter-Nieveen heeft voor zijne betrekking bedankt, en de SCHOOL zal alzoo **VACANT** worden met 1 Jan. 1855.

Ten minste tot Mei e. k., wenscht het GEMEENTE-BESTUUR de School *voorloopig* te laten waarnemen, en noodigt daartoe uit diegene, die hiertoe bevoegd en geschikt zijn, om zich te vervoegen bij den Heer BURGEMEESTER van *Gasselte.* Brieven franco.

GROF DENNENZAAD.

De ondergeteekende neemt de vrijheid zich even als vorige jaren aan te bevelen in het leveren van **DENNENZAAD**, en verzoekt diegenen, die **dennenzaad** verlangen, hem hiervan alsnu te verwittigen met opgaaf der hoeveelheid ponden, daar hij niet meer DENAPPELS laat plukken, dan hem zaad wordt besteld.

Diegene, die de deugdzaamheid van het zaad van den ondergeteekende niet mogten kennen, wordt bij deze om informatie verwezen naar den heer BENTHEM of VAN BON te Zuidlaren, als ook naar den heer Mr. P. VAN DER VEEN te Smilde, die reeds voor dit voorjaar weder eene aanzienlijke bestelling heeft opgegeven.

ASSEN, 12 December 1854.

P. T. VAN SON.

Direct uit Engeland Ontvangen

BIJ DE

GEBROEDERS LEEK,

OP SCHOOLHOLM TE *GRONINGEN*:

Eene groote partij **fraaije GEKLEURDE LAPPEN**, vaste couleuren, geschikt voor allerhande particulier gebruik; als ook eenige andere **donkere soorten**, geschikt voor Kooplieden in de Provincie; — zijn verder steeds goed voorzien in alle soorten van **WOLLEN- en KATOENEN MANUFACTUREN, GARENS en LINTEN**, ENZ., ENZ., tot zeer billijke Prijzen.

Op Donderdag den 14 December 1854, 's avonds te 6 uren,

ten Gemeente-huize te *Zuidlaren*,

PUBLIEKE VERKOOP VAN:

Een **HUIS, ERF en TUIN**, staande en gelegen op een' neringrijken stand te Zuidlaren, vroeger sedert jaren eene KUIPERIJ en TIMMERMANS BEDRIJF.

Een stuk **GROENLAND**, in de Oude Zwet te Zuidlaren en

Eenig **BOUWLAND.**

Alles toebehoorende aan de erven KARST SIKKENS en Vrouw.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

Op Zaturdag den 16 Decemb. 1854, des middags te één uur,

ten Gemeente-huize te *Eelde*,

PUBLIEKE VERKOOP bij Palmslag, van:

a. de **GOEDEREN**, behoorende aan de erven ROELOF STEL te Paterwolde, bestaande in **BEHUIZINGE** en omliggende **LANDERIJEN** te Paterwolde, in het boschrijkste gedeelte, geschikt tot den aanleg van een *BUITENVERBLIJF.*

b. Van eenige perceelen **HOOI- en BOUWLAND** van HK. BONDER en CONS. te Paterwolde.

c. Van de **KAMPLAND**, aan de Leijendijk, behoorende aan de erven HARM CORNELIS RUTGERS te Paterswolde.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

Op Woensdag den 20 Decemb. 1854, des morgens te 11 uur,

ten Gemeente-huize te *Eelde*,

Publieke Verhuring van:

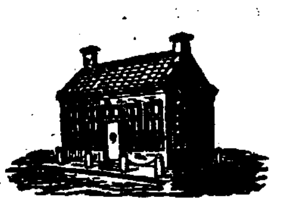

Eene **BEHUIZINGE en TUIN**, goed ter *NERING STAANDE* onder Eelde, en verscheidene perceelen **BOUWLAND** op de Esch te Eelde, en in **Kampen.** Voor de erven van ROELOF WEEMAN.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

Op Vrijdag den 29 December 1854, 's morgens te 11 uur,

in het oude Markthuis bij SMIT te Nieuw-Buinen,

PUBLIEKE VERKOOP:

Van twee **VEENPLAATSEN**, in de Markte van Exloo.

No. 11 der DWARSPLAATSEN, Zuidkant, groot 15,87,80 en

No. 11 Noordkant, groot 13.59.90.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

MENGELWERK.

SLAG BIJ INKERMANN.

Gaande weg worden er meer bijzondedheden van dezen bloedigen slag bekend. Het is eene onloochenbare omstandigheid, dat het Eng. leger bijna vernietigd zou geweest zijn, zonder de hulp der Franschen, die met 5000 man, waarvan 3000 deel namen aan den strijd, de kans deden keeren, hoewel het te betreuren valt, dat dit eerst geschiedde zeven uren na den aanval der Russen, die omstreeks drie uren in den nacht van 4 op 5 Nov., begunstigd door een zwaren mist, aanrukten. Wanneer men twijfelen mogt aan het gevaar, waarin de Engelschen, niettegenstaande hunne buitengewone dapperheid, verkeerd hebben, dan leze men hoe de Russen in hun kamp doorgedrongen, de tenten aan flarden geschoten waren en de gesneuvelde Russen voor deze uitgestrekt lagen. De strijd schijnt veeleer eene gedurige schermutseling geweest te zijn, nu op de eene en dan weder op de andere plek, daar een ooggetuige dezer gebeurtenissen verklaart, dat er volkomen gemis aan orde was. Zelfs later, toen de strijd ten gunste der geällieerden beslist was, vervolgden de Engelschen hunne vijanden in eene ongeordende massa. Het hoofdpunt van den strijd was eene batterij van 2 stukken geschut, die de Russen bemagtigden na 13 stukken kanon op eene hoogte gebragt te hebben, waar men dit onmogelijk achtte. Deze stelling werd vijf- of zesmalen genomen en hernomen, telkens met een ontzettend verlies aan beide zijden, zoodat de gesneuvelden en gewonden letterlijk opgehoopt lagen en die post slechts in het bezit van vriend of vijand geraakte, door een weg te banen over verslagenen. De coldstream-garde begon met 400 man en 16 officieren en verloor 8 officieren, 5 werden gewond; benevens 200 man dooden en gewonden. De brigade der garde onder den hertog van Cambridge verloor 13 officieren, telde 15 gewonden, benevens 580 soldaten, die sneuvelden of gekwetst werden, van 1600 man. Over het algemeen kruisten de gardes elf malen de bajonet met de Russen, die verwoed streden. Niets kon de volharding en den moed des vijands te boven gaan. Zijne gelederen sloten zich met verwonderlijke koelbloedigheid en in de grootste orde, onder het vuur der Engelsche artillerie, doch waren nimmer bestand tegen den aanval met de bajonet. Jammer, dat de onpartijdigheid, waarmede de Engelsche berigtgever aan den moed der Russen hulde doet, tevens daden van verwoedheid moest melden, die gruwen doen. Het is maar al te waar, dat de verwonden, die vielen, door den Russischen soldaat werden afgemaakt, zelfs na den strijd. Dit bragt eene razernij te weeg bij de Engelschen, die de vrienden hunner vijanden zijn na het gevecht. Zoo zeer waren de bevelhebbers der geällieerden daarover vertoornd, dat eene vredevlag naar de vesting gezonden werd, met de vraag aan de Russische generaals, of zij voornemens waren den krijg op deze wijze voort te zetten en geen kwartier te geven; de behandeling der Russische gevangenen zou daarnaar ingerigt worden. Het antwoord wordt niet gemeld, doch het vermoeden was, dat het zijn zou: *geen kwartier.* Ongelukkigerwijze waren de Engelschen, toen zij verrast werden, — want de aanval op het kamp was buiten alle verwachting, — in hunne grijze kapotjassen en fourage-mutsen, en dus moeijelijk te onderscheiden van de grijze uniformjassen der Russen, waardoor menigerlei vergissing ontstond, terwijl daarenboven de Eng. officieren, die in roode uniform verschenen, des te meer uitstaken. Met vreesselijke juistheid rigtte de vijand zijn vuur op de laatsten. De hertog van Cambridge, die steeds aan het hoofd zijner garde was, ontsnapte op eene wonderdadige wijze. Zijn paard werd verpletterd en hij bezeerde in den val ligtelijk zijn been. De majoor Mac Donald verloor, even als te Alma, mede zijn paard, en bijna al de stafofficieren waren òf zelven gewond òf hunne paarden werden gedood. Lord Raglan werd insgelijks zigtbaar gespaard. Een bom ging tusschen de pooten van zijn paard door, zonder hem of den staf te kwetsen, doch generaal Strangways sneuvelde vlak achter den bevelhebber, terwijl generaal Cathcart, die zich slechts weinig schreden vóór lord Raglan bevond, een kogel in het hart ontving. Kolonel Seijmour, die zijn ligchaam opheffen wilde, werd door een kogel in het been getroffen. Hij viel naast zijnen generaal, *en een Russisch officier met vijf of zes man maakten hem met de bajonet en sabel af.* Dit bewijst hoe nabij de vijand was. Ofschoon eene uitmuntende beschrijving der krijgsbewegingen, op dien ochtend van Zondag 5 Nov., de moeite rijk beloonen zou, zoo kan hier alleen het voornaamste aangestipt worden. Intusschen is het moeijelijk de volgende regelen weg te laten. De schrijver zegt: „Als ware het om dit vermoeden (het vermoeden dat de aanval op verschillende punten onder een bulderend kanonvuur eene *feinte* was) te versterken, zoo losten op hetzelfde oogenblik dat de artillerie in de achterhoede het vuur opende, al de forten, redouten en batterijen in en om Sebastopol, hun kanon met een daverend geweld, zoodat de

Op Zaturdag den 30 Decemb. 1854,
'S MORGENS TE TIEN UUR,
ten huize van Q. MEIJERING te *Gasteren*, gemeente Anlo,

PUBLIEKE VERKOOP:

Van eene **BOERENPLAATS** te *Gasteren*, bestaande uit eene **BEHUIZINGE**, op een' groote **kamp** te Gasteren, gelegen aan den grooten weg van *Rolde* op *Groningen*.

Onderscheidene perceelen **HOOILAND, BOUWLAND** en ter *ONTGINNING GESCHIKTE* **VELDGRONDEN.**

Alles toebehoorende aan B. D. KLAMER te Gasteren.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

Op Woensdag den 3 Jan. 1854,
'S MORGENS TE 10 UUR,
ten Gemeentehuize te *Zuidlaren*,

Publieke Verkoop van:

Een stuk **WEILAND**, in de Zuidbroeken onder Zuidlaren, groot ruim 5 BUNDERS.

Een stuk **HOOILAND**, gelegen onder Haren, de *SCHIR* genaamd.

Eenige perceelen **HOOILAND**, onder Zuidlaren.

Onderscheidene AKKERS BEST **BOUWLAND**, op de Esch te Zuidlaren; en

WAARDEEL, in de gescheidene en ongescheidene markte van Zuidlaren.

Notaris Mr. C. E. KNIPHORST.

De Weduwe en Kinderen van REMMELT TOMAS BOERHOF te Hoogersmilde zijn voornemens

PUBLIEK TE KOOP AAN TE BIEDEN:

Een voor weinigen tijd nieuw gebouwd BOERENHUIS

met ruime **SCHUUR, HOFGROND, HEEMSTEDE, HOOI-, BOUW-, en WEIDEKAMPEN**, staande en gelegen te Hoogersmilde, aan de Hoofdvaart, Z. O. Z., nabij het Midden- of Oranje-Kanaal, groot min of meer ZES BUNDERS; benevens **een HUIS en achtergelegen GROND**, aan de Hoofdvaart, Noord-West-Zijde, te Hoogersmilde, groot [illegible] ACHT BUNDERS, meest **VEENGROND**, [illegible] de *SCHAAPSTREEK*.

De eerste Veiling zal plaats hebben bij de Wed. FLEDDERUS te Hoogersmilde, op *VRIJDAG* den 15 December 1854 des voormiddags te 10 uur.

H. H. VAN LIER.

OP ZATURDAG DEN 16 DECEMBER 1854, zal te Borger, ten huize van den kastelein JAN CHRISTOFFERS, des morgens te 10 uren, door den ondergeteekenden Notaris, ten verzoeke van de erven BERENT HILBERTS te Buinerveen *PUBLIEK*

WORDEN VERKOCHT:

Eene **BOERENPLAATS**, gelegen te Buinerveen, gemeente Borger, bestaande uit eene BESTE **BOERENWONING** met KAPITALE los daarbij staande **SCHUUR**, benevens UITMUNTENDE **BOUW-HOOI- en WEIDELANDEN.**

— en ten verzoeke van de HERVORMDE DIACONIE te Borger, **twee stukken best GROENLAND**, in de nabijheid der voornoemde BOERENPLAATS gelegen.

BORGER, 6 Dec. 1854.

J. HEPPENER,
Notaris.

De Notaris HEPPENER te Borger zal, ten verzoeke en ten huize van de Wed. HARM KLOMPMAKER te Gasselte, op *DINGSDAG* den 19 December e. k., 's morgens te 10 uren ***PUBLIEK VERKOOPEN:***

Eenige **HUISMEUBELEN**, alle soorten van **TIMMERGEREEDSCHAP**, een **DRAAI-TOESTEL, gezaagd en ongezaagd HOUT, enz., enz.,** en ten verzoeke van B. KLOMPMAKER c. s. te Gasselte, des namiddags te 5 uren, ten huize van den kastelein WILLEM HIDDINGH aldaar,

Publieke Verkoop:

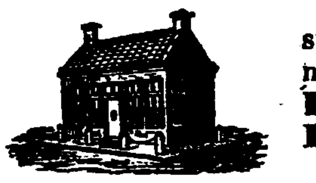

Van een **HUIS en HOF**, staande en gelegen te Gasselte, met de daarbij behoorende **BOUW EN GROENLANDEN.**

BORGER, 11 December 1854.

J. HEPPENER,
Notaris.

AANBESTEDING.

Bij enkele inschrijving, zal onder nadere goedkeuring worden *AANBESTEED*:

Het afbreken van de OUDE, en het bouwen van eene NIEUWE SCHUUR aan de Pastorij der Herv. Gem. te ZWEELOO, met bijlevering van alle daarvoor benoodigde materialen.

Het *BESTEK* en de *VOORWAARDEN* van **besteding** liggen ter lezing, te Assen bij J. OOSTERGETEL, te Coevorden bij K. VAN TAREL, te Smilde in de VEENHOOP en te Zweeloo bij den Kerkvoogd-Administrateur W. KOOPS.

De aanwijzing in loco zal geschieden op *ZATURDAG* den 23e December 1854, des middags van 11 tot 2 uur.

De inschrijvings-briefjes zullen *behoorlijk gesloten* voor des namiddags 3 uren van dien dag bezorgd moeten worden ten huize van den Kerkvoogd Administrateur voornoemd, ten wiens huize tevens de opening dier briefjes een half uur daarna, in bijwezen van belanghebbenden, zal worden gedaan.

MINISTERIE VAN JUSTITIE.

Provincie Drenthe.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag, den 2e Januarij 1855, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den COMMISSARIS DES KONINGS in de Provincie Drenthe, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN van de GEDEPUTEERDE STATEN, en in bijzijn van den waarnemenden HOOFDINGENIEUR van den Waterstaat in het derde district, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur, te Assen, worden

AANBESTEED:

Het uitvoeren van eenige vernieuwingen en herstellingen, mitsgaders het driejarig onderhoud van het VEREENIGD HUIS van ARREST en JUSTITIE te Assen, ingaande op den 1 Januarij 1855 en eindigende met den laatsten December 1857.

Deze aanbesteding zal geschieden alleen bij **inschrijving**, overeenkomstig artikel 6 van het bestek.

Het BESTEK zal ter lezing liggen aan het MINISTERIE VAN JUSTITIE, aan het locaal van het PROVINCIAAL BESTUUR van *DRENTHE*, te Assen, en op alle plaatsen, alwaar gewoonlijk de bestekken van Waterstaatswerken in die provincie ter lezing gelegd worden.

Twee dagen vóór de besteding, zal de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den waarnemenden HOOFDINGENIEUR **KOCK**, en den INGENIEUR **DE QUARTEL**, beide te Assen.

De Minister van Justitie,
D. DONKER CURTIUS.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 3—10 Dec. *Ondertr.* E. Dekker, weduwnaar van E. Booij met J. de Graaf. — *Geh.* Geene. — *Bev.* L. de Graaf, geb. Smeding, van z.; E. Uiterwijk, geb. Bos, van z.; R. R. Knol, geb. Wever, van d.; B. Fik, geb. Bolter, van z.; F. Kaptein, ongeh., van d.; B. van der Sleen, geb. Lunenborg, van d. — *Overl.* A. Giethoorn, vrl., 11 w.; H. Steenbergen, ml., 40 w.; B. Kleine, ml., 4 m., overleden te Zutphen; een levenloos kind aangegeven van H. Stoffers en H. Butter.

COEVORDEN, 3—10 Dec. *Bev.* H. Sibon, geb. Eising, van d.; J. Belt, geb. Lubbers, van d.

SMILDE, 26 Nov.—10 Dec. *Geh.* Geene. — *Bev.* H. Tarel, geb. Veltman, van z.; H. van Bergen, geb. Claus, van z.; R. Houtman, geb. Timmerman, van d.; A. F. Piest, geb. Jonkers, van z.; G. Wolters, geb. Pomper, van z. — *Overl.* Have Vos, weduwnaar, 82 j.; Annigje Rezee, 1¾ j.

MEPPEL, 1—8 Dec. *Ondertr.* J. Zwanepol met J. G. Muggen. — *Geh.* M. Kombrink met J. de Kleine. — *Bev.* R. de Groot, geb. Gritter, van d.; F. Schuinder, geb. Hoijer, van d. — *Overl.* H. Bloten, 60 j., echtgenoot van A. M. Boerick; J. Kok, 6 j. en 5 m., ml.; G. Wesselink, 5 m., vrl.; voorts is aangegeven een levenloos kind van het ml. geslacht.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 12 Dec.

Tarwe, Jarige	70	N.pd.	ƒ	00.00
„ N. Oml.	70	„	„	11.25
dito.	72	„	„	11.85
„ „ Old.	70	„	„	11.10
„ „ „	72	„	„	11.70
Rogge, N. Inl.	66	„	„	8.90
„ „ „	68	„	„	9.30
„ „ „	70	„	„	9.70
Haver. N. dikke	40	„	„	3.70
„ „	42	„	„	3.90
„ Voer	36	„	„	3.20
„ „	40	„	„	3.60
„ Zwarte	36	„	„	3.20
„ „	40	„	„	3.60
Garst, N. wint.	54	„	„	5.35
„ „ „	56	„	„	5.70
„ „ zomer	56	„	„	0.00
„ „ knob.	60	„	„	0.00

Boekweit, zand 65	N.pd.	ƒ	7.00
„ „ 67	„	„	7.40
„ veen 64	„	„	6.60
„ „ 66	„	„	7.00
Paardeboonen..	ƒ 7.75	à	8.00
Groene Erwten.	„ 10.00	à	11.00
Graauwe „	„ 10.00	à	11.00
Koolzaad ...	ƒ 14.00	à	00.00
Gort, grove .	„ 11.00	à	00.00
Gort, parel ,	„ 14.50	à	15.00
Olie, raap per vat	45.00	à	00.00
Raapkoeken......		à	00.00
Lijnkoeken	00.00	à	00.00
Boter ½ ton....	00.00	à	00.00
Boter ⅛ „		à	00.00

Tarwe en Rogge wederom lager verkocht. — Boekweit en Gerst meest bij vorige gesteldheid. — Haver met goeden handel en tot vorige prijzen behoorlijk te plaatsen. — Boonen en Gort stil. — Zaden flaauw.

ZWOLLE, 8 Dec. Tarwe ƒ 13,50 a ƒ 14,75. — Rogge ƒ 8,00 a ƒ 10,12⁵. — Boekweit ƒ 6,75 a ƒ 7,75. — Aardappelen ƒ 2,00 a ƒ 2,50. — Boter per ⅛ ton ƒ 19,75 a ƒ 21,25; per ℔ ƒ 0,80 a ƒ 0,95.

STEENWIJK, 11 Dec. Rogge ƒ 8,00 a ƒ 9,00. — Boekweit ƒ 7,35 a ƒ 8,15. — Boter per ⅛ ton ƒ 18.00 a ƒ 20,00.

OLDEMARKT, 9 Dec. Boter per ⅛ vat ƒ 20,00 a ƒ 20,50.

AMSTERDAM, 11 Dec. GRANEN. In veiling werd wegens zeeschade verkocht: 20 last 124 ℔ bonte Poolsche Tarwe ƒ 435, 440, 441; 10 last 122/23 ℔ dito ƒ 424; en opgehouden: 123 ℔ dito ƒ 405; 123 ℔ Deensche Rogge ƒ 325. De wegens zeeschade ter veiling aangeslagen 47 last bonte Poolsche Tarwe is tot woensdag aanstaande uitgesteld; dezelve weegt 123 a 127 ℔. — TARWE zonder handel. — ROGGE stil; alleen bij gerijven verkocht; 117, 119 ℔ nieuwe Inlandsche ƒ 294, 300. — BOEKWEIT lager afgegeven; 123 ℔ Amersfoortsche ƒ 260; 123 ℔ Gordijker ƒ 257. — ERWTEN. Koningsb. Groene bij partij iets lager. Graauwe en Witte zonder handel. — KOOLZAAD dadelijk en op het Najaar onveranderd, op het Voorjaar £ 2 hooger; Cromhorn £ 85; op 9 v. Olie in Dec. £ 90; April £ 86; Sept., Oct. en Nov. £ 70½. — LIJZAAD ƒ 15 lager; 107/8 ℔ Archangel ƒ 407½. — RAAPOLIE dadelijk in een doen, op het Voorjaar hooger betaald; op 6w. ƒ 50¾; Vliegend ƒ 49½; 1o. Mei ƒ 48¾, ½; Sept., Oct. en Nov. ƒ 41¾, ½. — LIJNOLIE flaauw; op 6w. ƒ 42¼; Vliegend ƒ 41; 1o. Maart ƒ 40¾, ½, ¾; April en Mei ƒ 41, 40¾, 41. — HENNEPOLIE op 6w. ƒ 48½; Vliegend ƒ 47. — RAAPKOEKEN per 1040 stuks ƒ 85 a 90. — LIJNKOEKEN per 104 stuks ƒ 13 a ƒ 16½. — MOUTWIJN tot ƒ 25 voor dadelijk en op levering gekocht. — JENEVER 100% Amst. proef ƒ 30 a 30¼ per vat contant.

225STE STAATS-LOTERIJ. EERSTE KLASSE.

1ste Lijst. Nos. 369 en 12184 ieder ƒ 1000. Nos. 7975, 9347, 14301 en 19194 ieder ƒ 400. Nos. 12787 en 19810 ieder ƒ 200.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 11 Dec. 1854.

			GEBLEVEN.
Nederl. W. S.	2½	pct.	60
„ „	3	„	71½
„ „	4	„	89½
Amort. Synd.	3½	„	87
Handelm.	4½	„	
O. I. Leening	4	„	88⅛
Aand. Holl. Spoorw.			
Aand. Rijn Sp.	4½	„	
Haarl. Meer	5	„	
Rusl. Ob. Hope	5	„	100¼
Dito 1828/29	5	„	100
Cert. 1831/33	5	„	83¾
Dito 1840	4	„	76
Dito Stieglitz	4	„	74⅛
Ins. in Assign.	6	„	
Cert. van dito	6	„	57

			GEBLEVEN.
Polen. Oblig.	4	pct.	67
Spanje. Oblig.	1	„	18⅝
Obligatiën	3	„	38¾
Binnenl.	3	„	33⁵⁄₁₆
Amortisable			
Bewijz. Coup.			5⅜
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5	„	
„ „	4	„	
„ Metal.	5	„	65⅛
„ „ N.	5	„	74⅞
„ „	2½	„	33⁵⁄₁₆
Belgie, Cert.	2½	„	
Rothschild	2½	„	48⁹⁄₁₆
Portug., Oblig.	3	„	37⅛
„	4		
Amerika Bank-Act.			

---

grond scheen te schudden. Het tooneel was op dat oogenblik vreesselijk. Het geheele kamp scheen, met uitzondering van de zeezijde, door een vuurcirkel omgeven te zijn, toen de eene vlam na de andere de mistige lucht allerwege in licht veranderde. Het geraas was onbeschrijfelijk toen onze batterijen antwoordden. De stortbui van bommen, die als hagel in het kamp vielen, gaat alle denkbeeld te boven. Nergens was men veilig. De bommen verspreidden dood rondom zich en scheurden de tenten vaneen op plaatsen, die men geloofde geheel buiten bereik te zijn." Het regelmatig verslag van de zoo dikwijls verloren en herwonnen batterij, is vreesselijk te lezen, en zoo hardnekkig werd de strijd op het laatst, dat men bajonetten en geweren als spiesen in de batterij wierp en elkander rotsstukken en steenen toeslingerde. Het was nu omstreeks 7 ure in den ochtend, en lord Raglan was met den geheelen staf vergaderd bij het enkampement van de tweede en ligte divisie. De bevelhebber vertoonde een ernstig en bezorgd gelaat, en met reden. Op nieuw ratelde het musketvuur, en op nieuw werd de gewigtige batterij door de Engelschen genomen en verloren. De Russen wonnen grond en de Engelsche troepen trokken langzaam en vechtende terug, zoo ver terug, dat eene batterij met twee Lancaster-kanonnen, die de haven en de schepen voor Sebastopol bestreken, in handen der Russen viel, die beide stukken vernagelden en uiteenrukten, en die alstoen voorttrekkende op het punt waren, om het geheele Engelsche leger van de Fransche troepen, die ter hulp toesnelden, af te snijden. Men vocht werkelijk tusschen de tenten van de 2de ligte divisie, doch op dien oogenblik keerde de kans. De Engelsche regementen vatten nieuwen moed bij het naderen van ondersteuning, en losten een moorddadig geweervuur, dat de Russen deed wankelen. Nogtans hernieuwden deze driemaal den aanval, doch met hetzelfde gevolg, tot dat zij eindelijk handgemeen werden en op nieuw voor de Engelsche bajonetten weken. Nog was het oogenblik hagchelijk, en de vijand zamelde al zijne krachten tot eene laatste beslissende beweging, toen Canrobert op het slagveld verscheen, met drie regementen Zouaves, vijf regimenten infanterie en eene sterke artillerie. Het was toen omstreeks 11 uur. De Russische soldaten werden weggemaaid door het Fransche vuur, doch vertoonden niettemin geen teeken van aarzeling of wanorde; in tegendeel sloten zij hunne gelederen in de beste orde, wendden hunne flank naar de Franschen en ontplooiden hunnen linkervleugel, om op nieuw de Engelschen aan te vallen. Dezen hielden stand, en hervatten den strijd met de bajonet. De Russen stonden ditmaal pal en gedurende weinige minuten waren 6 of 8 regementen (of de manschappen die daarvan overbleven) bezig elkander te steken, met de kolf van het geweer te treffen of te vuren. De Engelschen streden zonder orde of regel. Eindelijk weken de Russen doch langzaam en in onbegrijpelijke orde, niettegenstaande een vernielend vuur van de Fransche en Engelsche artillerie, die hen in massa volgde en een wezenlijk bloedbad aanrigtte. Nogtans was der Russen tred langzaam niet alleen, maar hielden zij ook alle vijf of tien minuten halt, om van den heuvel op hunne vijanden te vuren. De zoo bloedig bestreden batterij werd door de geallieerden hernomen, en om half drie in den middag was de Russische magt grootendeels geheel teruggetrokken.

ALLERLEI.

Het geregtshof te Munchen heeft dezer dagen eene bende roovers, die zich aan tallooze moorden en diefstallen had schuldig gemaakt, gevonnisd. Hetgeen deze bandieten onderscheidde, is, dat zij de zeden en gewoonten hadden aangenomen van de roman- en theater-roovers. Zoo bewoonden zij eene ruime onderaardsche woning, die zij in het Schiltbingerwoud gegraven hadden, en waarvan de ingang door boomstammen met mos bedekt, gesloten was. Een ruwe trap van tweëentwintig treden geleidde naar dit onderaardsche hol, waar steeds lampen brandden. Er waren vijf zalen, waarvan de twee grootste twintig voet lang, negen voet breed en zes voet hoog waren. De wanden en de zoldering waren met ruwe planken gedekt, terwijl de grond van matten voorzien was. In de keuken was eene vrij groote stookplaats, waarvan de schoorsteen uitkwam te midden van eene digte groep boomen, en uit voorzorg stookte men slechts des nachts. Er bevonden zich ook magazijnen, stallen en wat dies meer zij, tot berging van de goederen en dieren, die de booswichten roofden. Ook was er aan het einde van een langen gang een soort van slagthuis, waar zij het vee, dat zij voor hun onderhoud noodig hadden, afmaakten. Het hof heeft vijf der beschuldigden ter dood veroordeeld en de overigen tot dwangarbeid of gevangenisstraf.

GEDRUKT BIJ GRATAMA, TE ASSEN.

BIJVOEGSEL, behoorende bij de Provinciale Drentsche en Asser Courant van 13 Dec. 1854.

DE VERTELLER ENZ.

WEG MET HET BIJGELOOF!

EENE VOLKSREDE, GEHOUDEN TE ****, DOOR **

Geachte Hoorders!

Ik treed heden in eene pleizierige en in geene pleizierige stemming voor jelui op. Dat is raar, zal je zeggen, en toch is 't de zuivere waarheid. Ik mogt wel lagchen en schreijen. Ik zal er namelijk over spreken, hoe het Bijgeloof ook nog in ons Land velen van het goede volk om den tuin leidt, en als ik dan aan de gekke dingen denk, van welke ik in mijne Rede moet gewagen, dan mogt ik 't wel luidkeels uitschateren; maar als ik mij aan de andere zijde de ellenden en jammeren voorstel, die 't Bijgeloof nog in de wereld brengt, dan krimpt mij 't hart van droefheid. 'k Mogt er wel om schreijen, als ik zie, dat het bijgeloof niet weinigen van geld, gezondheid, ja soms van 't leven berooft, en schandelijke bedriegers in hun vuistje lagchen, als ze de onnoozelen en eenvoudigen bij den neus hebben gehad. — Dat laatste nu is al heel treurig, en als iemand het met zijne medemenschen wèl meent, zal hij het graag anders willen hebben, als er mogelijkheid op is. 't Is daarom mijn voornemen, eene kleine Rede voor je te houden, en wel over drie dingen, waarvan het Bijgeloof volle vader en moeder is. 'k Heb bij mijn Rede geene andere bedoeling, dan om dezen en genen onder jelui een beetje knapper te maken en op te scherpen, waarin ik hoop wel te slagen.

De drie dingen, waarover ik ga spreken, zijn: vooreerst, het heksen, vervolgens het waarzeggen en eindelijk het kwakzalven. Je zult zelve bekennen, dat die drie fraaijigheden mooi in één schuitje kunnen varen. Kom! bekijk ze met mij naar de rij af een weinig nader. Als je goed oplet, beloof ik je nog een slotwoordje.

I. Hoe zijn de menschen toch wel aan het dolle sprookje van het heksen gekomen? Ja.... hoe zijn ze er aangekomen? We zijn er voort af, als we zeggen: de heksen zullen 't ze wel in 't hoofd hebben gehekst. Maar geen gekheid in 't begin van onze Rede; we zullen straks er nog genoeg van krijgen. — Dus nog eens: hoe zijn de menschen aan het dolle sprookje van het heksen gekomen? Ik zal 't verklaren. Toen in vorige tijden de domheid vrij groot was onder de menschen; toen men van Natuur- en Geneeskunde weinig wist; toen er nog geen scholen waren, waar het verstand behoorlijk ontwikkeld en verlicht werd, toen kon de een den ander' alles wijs maken. Onder die dingen nu, welke de een den ander' wijsmaakte, behoorde ook, dat de duivel, als 't hem lustte, op aarde allerhande goochelstukjes en kwadejongens-streken verrigtte. Gebeurde er eens hier of daar iets vreemds en bijzonders, dan zocht men niet naar natuurlijke oorzaken — want onderzoeken is in 't geheel de zaak niet van het Bijgeloof — maar men riep dadelijk: duivelskunsten, tooverij! Mooi, hè?! maar 't wordt nog mooijer, zoo als je hooren zult. Toen men 't eerst zoo ver had, dat men den duivel tot Mr. goochelaar had gemaakt, bij wien vergeleken, onze BAMBERGEN en LANTINGA's niets zijn, ging men spoedig verder om elkander den hals vol te liegen. De duivel kreeg het nu te druk, hij kon 't alles onmogelijk af, en hij deed nu zijn kunstjes aan anderen over, die er een' heel hoogen prijs voor moesten betalen, maar er dan ook mooiweêr meê speelden. Dat mooiweêr spelen met allerhande duivelskunstjes noemde men heksen of tooveren, en men spelde elkander er allerlei vertelseltjes van op de mouw. Sommigen zeiden, dat ze eene heks — want het heksen was zoo wat door de bank de zaak van de vrouwtjes — op een' bezemstok door de lucht hadden zien rijden; anderen hadden heksen bij dozijnen zien dansen op een' zeilgarendraad tusschen twee torens gespannen; nog weêr anderen hadden een zwart poesje op een' nacht eene poot afgehouwen, maar dat zwarte poesje was de vrouw geweest van ****, en dat vrouwtje, een dikke heks, was in dien nacht haar regterhand kwijt. — — Grootje lacht heden ten dage met die vertelsels, en Grootje doet er wel aan; en als Grootje hoort, dat men in vorige tijden honderde van oude wijfjes, van welke het Bijgeloof zei, dat ze met den duivel heulden, heeft verbrand en verdronken, dan denkt Grootje bij zich zelve: mooi! dat ik wat later in de wereld gekomen ben, anders konden ze mij ook wel een beetje braden en onder water douwen: en daar had ik niet veel aan. — Als dan Grootje heden ten dage met die vertelsels lacht, denk ik, dat jelui 't ook wel zult doen.

Ja, G. T.! ik zeg het met een hartelijk: Goddank! de heksen hebben achteruitgeleerd.— Kon ik er bijvoegen: ze hebben *alles* verleerd! ik zou dadelijk tot mijn tweede deel overgaan; maar ja wel, fluiten! Het Bijgeloof zegt: ze kunnen anderen nog beheksen. Dat kunnen ze, roepen sommigen, of je er tegen praat of niet. We willen je man en paard noemen. Onze buurman heeft, nog niet lang geleden, een pad in zijn lijf gehad; zit FREERK TIJSSENS bed heeft men nog de laatste week een kransje gehaald, en ALBERT HEUVELS vrouw kon gisteren geen boter krijgen, wat ze ook deed, en toen ze 't opgaf zat er wel een pond aan 't deurkozijn. — St! st! me goeije menschen! wat draaf je door! luister nu ook eens naar mij. Wat vooreerst de boter betreft, heb je ze gezien? — Neen! — Zoo! en al had je ze ook gezien, één pond beteekent niets; ik wil je wel 10 pond aan 't deurkozijn smeren; ja, ik zou je heele huis wel kunnen overboteren, als een aardigheidje; en vraag den boer eens, of 't hem nooit gebeurd is, dat hij geen boter kon krijgen: hij zal je zeggen, dat 't heel natuurlijk en zonder hekserij toeging. — Maar die kransjes dan in 't bed? zeg je. Ben je er bij geweest, toen 't bed gemaakt werd? wie weet wat spotvogel ze er heeft ingestopt; en bovendien, veren en een paar draden zij kunnen zich bij toeval al heel kunstig door en in malkander slingeren. — Van de pad wil ik niet spreken: dat kreatuurtje is me veel te nietig. DOETJE ALBERS — je kent haar wel — heeft me laatst verteld, dat een boerenvent een heel osje in zijn lijf gehad had, en dat zij het met er eigen ooren had hooren roepen: boe! boe! Dat neet ik je eerst heksen, wat blief je?

Je bemerkt, Toeh.! dat we mooi de gek steken met die kunst. Nu dat verdient zij ook; en toch hebben we laatst er nog om geschreid — of laat me liever zeggen: we hebben er maar eens wat verdriet van gehad, dat sommige onnoozelen zich met dat beheksen nog zoo laten blinddoeken. We lazen in de krant, dat een zeker man in ons Vaderland zijn kind voor behekst hield. Daar is genezing voor, zeiden sommige van zijn vrienden, die even zoo verlicht waren als hij. Je moet het kind eerst met varkensdrek goed insmeeren en het dan in de rook hangen. De arme sukkel deed het en het onschuldig kind stikte. — Als je zulke dingen hoort, dan stem je toch met mij in, als ik roep: Weg met de heksen! — weg met het Bijgeloof!

II. Ik kom tot het waarzeggen. Ook dat is een kunst, waarin gewoonlijk oude wijven knap zijn, en die dus daarin veel met het heksen overeenkomt. Die oude wijven weten haarklein, wat je gebeuren zal in de toekomst. Ze weten het net, zoo goed als 't Rad van Avontuur, waarin je lezen kunt, of je rijk zult worden of niet, of je spoedig trouwen zult, dan of je nog lang op een droogje moet zitten, en hoeveel kinderen je hebben zult. — Als zulke wijven waarzeiden, om een winteravonduur pleizierig door te brengen, zou ik er niet veel tegen hebben. Want ik weet 't aan me zelven: een mensch kan niet altijd ernstig kijken. Maar, ja wel, zoo moet je mij niet aan boord komen, zegt de waarzegster. Kom eerst eens over, vrijer en vrijster! als je blieft. Schud je buideltje maar schoon uit; nu, mooi! je hebt er nog al wat voor over; je zult goed geluk hebben, versta je? — En is dat nu niet een mooi gelukje, dat ze jou en je liefste voor een paar kwartjes een paar dikke leugens verkoopt? Wat? leugens? zeg je. — Ja, leugens! zeg ik; want van waar kan dat wijf weten, wat je gebeuren zal? Je kunt toch niet denken, dat onze Lieve Heer, die alleen weet, wat je in de toekomst zal treffen of voorbijgaan, aan zulke goddelooze oude wijven zal vertellen, wat hij voornemens is te doen? Als Hij dat vertellen wou, dan zou Hij het je zelven gewis het eerst vertellen, omdat jij er de naaste toe wezen zou. Maar geloof me, onze Lieve Heer wil jou en mij en al de menschen de toekomst verborgen houden, en daarom zegt Hij aan niemand, wat Hij doen wil. Hij heeft ons geboden, op Hem ons vertrouwen te stellen en een godvreezenden en deugdzamen wandel te leiden, en dan zullen we ook eens geluk hebben, naar zijn belofte. Wil je dus met geweld in de toekomst dringen, ik meen daarmeê, wil je handelen, net alsof je meent, dat je onzen Lieven Heer met de kaart, of met koffijdik, of met sterrelezen wel zoo ver krijgen zult, dat Hij je toekomend lot je bekend maakt, dan doe je zonde, en wie zonde doet, krijgt straf. Geloof me, je zult er schade bij hebben, dat je naar die wijsheid getracht hebt. 'k Zal je daar twee kleine geschiedenissen van vertellen, die gebeurd zijn, en waaraan je je zelven moogt spiegelen. Eene jonge en vlugge deern liet zich de kaart leggen. „Vrijster!" zei 't wijf, nadat de gebruikelijke hokus pokus was afgeloopen, „je zult nog wat worden in de wereld: je wordt rijk en door trouwen eene voorname Dame." De goede vrijster dacht: Net zoo! ik weet wel, dat ik eene mooije meid ben; 'k zal me braaf opknappen, dat ik een beetje gaauw die voorname Dame word. Met pronken ging nu haar geldje heen! maar er ging nog meer meê heen, zoo als je zult hooren. — De vrijster kwam bij een' Heer te wonen, die ongehuwd was. 't Spreekt van zelf, dat ze dadelijk op hem verliefde; maar die Heer sprak met haar over geen liefde. Ze diende er drie, vier jaar; maar die Heer sprak met haar over geen liefde; doch omdat hij zeer vriendelijk tegen haar was, dacht ze: 't zal nog wel komen. Maar nu ging die Heer heen en trouwde na verloop van vier jaar eene Jufvrouw van zijn' stand, en nu sloeg het de vrijster van verdriet in de hersens: ze moest naar 't dolhuis.

De andere geschiedenis is niet minder treurig. Een knecht liet zich de kaart leggen „De kaart is donker," zei de profeet, „je hebt na dezen dag nog drie jaar te leven; dan moet je sterven." Praatjes voor de vaak! dacht de knecht. 't Eerste en tweede jaar verliep, en hij had de voorspelling zoo goed als vergeten; maar 't derde jaar kwam, en nu viel ze hem weêr op 't lijf, net als koud water. Hij werd angstig om 't hart en zei nu en dan tot zich zelv': als de horoskooptrekker toch eens waarheid gezegd had! — Hoe nader de bepaalde dag kwam, des te neêrslagtiger voelde hij zich. Eene week vóór dien dag werd hij ziek en op den voorspelden dag stierf hij uit angst voor zijn' dood. — Kijk! dat kunnen de waarzegsters en kaartlegsters! weg er meê en met al haar' aanhang! — weg met het Bijgeloof!

III. Ik moet ten derde nog tot je spreken over het kwakzalven. — Wou ik daarover alles zeggen, wat ik zeggen kon, mijne Rede zou dan veel te lang worden; want misschien weet je 't, en misschien weet je 't niet! 't kwakzalven vindt men onder alle ambten, bedrijven, handwerken, enz. Er zijn veel meer kwakzalvers in de wereld, dan men wel denkt; maar ik laat die alle, behalve de kwakzalvers in de geneeskunde, thans links liggen. — Wil je weten, wat kwakzalven in de geneeskunde is? 't Is: niets of bitter weinig van de medicijnen weten en toch Doktertje spelen trots den besten; 't is: den eenvoudigen boer en burger 't geld uit de zak kloppen, en hem voor zijn goede centen een boêl larie-drankjes en larie-kruijen in 't lijf stoppen; 't is: in kramen en winkels van sommige pillen en poeijers en droppels en smeersels -- uitgevonden door een' Professor, wat ben je me! — een groot boha maken en ze uitventen, alsof ze voor alles goed zijn; eindelijk, kwakzalven is — piskijken. — Wat dunkt je van die kunst? Is 't kwakzalven niet een mooi ding in de wereld? ja gewis, 't mooist voor hen, die er geen bees in vinden om hunne medemenschen schandelijk te bedriegen. Maar wil je 't uitoefenen, 'k verzeker je, dat je een geslepen kerel moet wezen, voor 't minst zoo leep als de duivel. Weet je wat de duivel deed? Hij sneed een' boer de ooren af en gebruikte ze tot achterlappen van schoenen; en toen dat den boer niet ter behaagde, zei de duivel: zoo kom jij nog aan je ooren en ik aan de achterlappen; knap moet je zijn! — 't Verwondert me daarom niet, dat er kwakzalvers zijn in de wereld, want 't is stellig een goed ambachtje; maar 't verwondert me, dat er altijd nog menschen gevonden worden, die zich de ooren laten afsnijden. Derhalve, geachte Hoorders! laat je waarschuwen; pas op je beurs! op je maag en ingewanden! Laat je niet wijsmaken, dat de kwakzalver zijn geheimen uit de boeken heeft; je Dokter heeft meer boeken dan je oliekoop, en 't lijkt er niet naar, dat de eerste ze veel beter lezen kan dan de laatste. Laat je ook niet wijsmaken, dat hij 't je dadelijk kan aanzien, wat je deert; — bij veel sukkelkwalen komt een goed Dokter er eerst langzaam achter! hij beproeft je en vraagt je veel naar je toestand; want hij denkt net als alle verstandige menschen: door vragen wordt men wijs. Laat je ook niet wijsmaken, dat je een geneesmiddel kunt koopen, dat goed is tegen alle kwalen; waarlijk zulk een geneesmiddel is veel te knap. Er zijn ook menschen, die alles kunnen, en als je ze op de proef stelt, of ze goed examineert weten ze van niets. — Laat je ook niet wijs maken, dat de kwakzalver je uit je water vertellen kan, wat kwaal je hebt, al kan hij er dan ook uitzien van hoeveel trappen je gevallen bent. — Kom, ik moet je die geschiedenis van de trappen in 't glas eens vertellen; je kunt er uit zien, hoe bij 't kwakzalven de vork in de steel zit. — Een boer kwam met 't water van zijn' zoon, die een borstkwaal had, bij den wonderdokter. De dokter was dadelijk niet te spreken, en de boer werd in de keuken bij den knecht gebragt, om daar eenige oogenblikken te wachten. „Wat scheelt je zoon?" zei de knecht. „Och!" antwoordde de boer, „hij is laatst van veertien trappen gevallen, en heeft zich door dien val zwaar in de borst bezeerd." — Dat alles hoorde de wonderdokter, want hij stond altijd te luisteren als de knecht de patiënten uitvroeg. Maar, zoo als je hooren zult, hij had deze maal niet goed geluisterd. — Eindelijk was de dokter klaar, en de boer kwam voor. 't Glas werd in de vensterbank gezet en zijn hooggeleerde heer: „Je zoon heeft pijn in de borst!" — „Ja," zei de boer, en stond verwonderd over de kunde van den man. „Ik zie alles," vervolgde de Dokter, „kijk maar," en zijn vinger aan 't glas houdende, begon hij te tellen, „één, twee, drie, — je zoon is van tien trappen gevallen." — „Dat 's mis," sprak de boer, „hij is van veertien trappen gevallen." — „Zoo," zei de dokter, en keek een poosje verbluft; maar hij herstelde zich spoedig. „Vriendje! heb je hier al het water van je zoon?" — „Neen," antwoordde de boer. „Ei komaan," liet de dokter er op volgen, „dan zult je de andere vier trappen thuis gelaten hebben." — — Uit dit gevalletje kan je zien, Geachte Hoorders! dat de kwakzalvers voor één gat niet te vangen zijn, maar ook dat ze de eenvoudige menschen erg beet krijgen. En daarom zeggen we: Weg met de lapzalvers! weg met de piskijkers! weg met de oliekoopen! — weg met het Bijgeloof!

Zal ik er nog een woordje tot slot bijvoegen? Laat het dan kort zijn, want ik heb al redelijk lang met je gepraat. Welaan dan, goede vrienden! kijk altijd en in alles uit je eigen oogen. Maak, dat je oogen gezond zijn, en zet geen brillen op, waardoor je alles verkeerd ziet. Gebruik je oordeel; pleeg met verstandige lieden raad, en neem hunne verlichte denkbeelden graag over, en hunne verstandige redenen ter harte. Laat den duivel in de hel, waar hij toch thuis behoort, en hou jij je voor je zelve met je huis vast aan God. Geloof Zijn Woord meer dan duizend eeden van een tooverwijf. Hou je duim op je beurs en pas op je zakken; en vergeet niet, dat het spreekwoord zegt: de wereld wil bedrogen wezen; maar zie jij toe, dat men je niet fopt. — Nu, doe er na, zeg het voort en vaar wel!

E. K.

(Uitgegeven door de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.)

UIT DE GEDENKSCHRIFTEN VAN EEN LONDENSCH POLICIE-BEAMBTE.

DE COMPAGNON.

Ik had reeds, hoewel nog niet formeel, mijn ontslag genomen, toen een jongman van een fatsoenlijk doch eenigzins verwilderd voorkomen, met een bleek en ontsteld gelaat binnentrad en mij een brief van den commissaris overhandigde, inhoudende een verzoek, om den brenger, mr. Edmund Webster, zoo veel in mijn vermogen was behulpzaam te zijn, als het mij bij nader onderzoek mogt toeschijnen, dat hetgeen hij mij zou mededeelen, eenig geloof verdiende.

„Mr. Edmund Webster," riep ik, toen ik den brief gelezen had. „Gij zijt dus dezelfde, dien Mr. Hutton de graanhandelaar wegens diefstal heeft aangeklaagd, en wien hij niet verder geregtelijk heeft willen vervolgen." (Het spreekt van zelf, dat ik de ware namen verzwijg.)

„Dezelfde, Mr. Waters. Ofschoon nu deze smadelijke aanklagt, wat de geregtelijke vervolging betreft, schijnt ingetrokken te zijn of liever niet wordt voortgezet, zoo zal zij niettemin de schandvlek en het ongeluk van mij en mijne familie uitmaken, als ik mijne onschuld niet zonneklaar bewijzen en openbaar maken kan. Daarom heeft men ons geraden, uwe hulp in te roepen, en mijn vader heeft mij gelast te zeggen, dat hij om uwe navorschingen te vergemakkelijken, geene kosten zal sparen."

„Zeer goed, Mr. Webster. De brief van den commissaris is mij reeds genoeg, ofschoon ik gehoopt had, voor het vervolg van dergelijke zaken verschoond te blijven. Wees dus zoo goed plaats te nemen en mij alles naauwkeurig en breedvoerig te verhalen, zonder de geringste omstandigheden, al schijnen zij er nog zoo weinig meê in verband te staan, te verzwijgen. Ik kan," vervolgde ik, terwijl ik mijn zakboek opensloeg en voor mij op tafel legde, „ik kan u, om u een weinig hoop te geven, zeggen, dat hetgeen gij ter uwer verdediging in het bureau van policie gezegd hebt, naar mijne meening te onwaarschijnlijk was, om een verzinsel te kunnen zijn, en ik heb gelijk gij weet, van die dingen eene rijpe ondervinding, gedurende een diensttijd van vele jaren opgedaan. Mr. Hutton denkt er waarschijnlijk eveneens over als ik, en weigert daarom niet alleen de zaak te vervolgen, maar heeft ook moeite noch kosten gespaard, om te beletten, dat er in de dagbladen gewag van gemaakt, of u en zijn naam genoemd werd. Als gij nu maar zoo goed wilt zijn te beginnen, sir."

„Ik zal natuurlijk om mijnentwille alles zoo duidelijk mogelijk verhalen en daarbij der waarheid getrouw blijven, Mr. Waters, opdat gij niet in het duister moogt rondtasten, en moet u vooral verzoeken uwe aandacht aan zekere familie-aangelegenheden te leenen, waarmeê gij noodwendig bekend dient te zijn, om den toestand waarin ik mij bevind, rigtig te kunnen beoordeelen."

„Ga maar voort, sir, het is mijn pligt, alles aan te hooren, wat gij te zeggen hebt.

„Mijn vader," vervolgde nu Mr. Edmund Webster, „die, gelijk gij weet in Regents-park woont, onttrok zich voor ongeveer vijf jaren aan de zaken in Marklane, die sedert dien tijd door zijn gewezen compagnon, Mr. Hutton, zijn voortgezet. Omtrent zes maanden geleden geloofde ik nog, dat ik voor het leger bestemd wat, dewijl weinige dagen nadat ik mondig geworden was, het geld voor eene vaandrigsplaats voor mij bij het ministerie van oorlog was betaald. Plotseling kwam mijn vader echter tot andere gedachten, en stond hij er op, dat ik Mr. Hutton's compagnon zou worden. De redenen voor deze schijnbare gril zijn mij zelfs nu nog niet volledig bekend; volgens zijn zeggen behoorde daartoe in de eerste plaats mijne verkwistende, trage levenswijze — welk voorwendsel, naar ik zelf bekennen moet, slechts al te gegrond was, hoewel het zich niet liet aanzien, dat de kantoordiscipline daarin eenige verbetering zou te weeg brengen. Een tweede, en, hieraan twijfel ik geenszins, een sterkere beweegreden, was, dat ik met Miss Ellen Bramston, tweede dochter van Mr. Bramston, kapitein in dienst der Oost-Indische compagnie, die tegenwoordig half tractement geniet en in Hampstead woont, liefdesbetrekkingen had aangeknoopt. Mijn vader was daar zeer tegen, want evenals de meeste gelukkige kooplieden, veracht hij de armoede in den gouden rok meer, dan die welke in lompen gehuld is, terwijl hij tevens meende, dat er geen geschikter middel bestond mijne wenschen in dit opzigt te verijdelen, dan mijne vaandrigsplaats in een compagnieschap in een graanhandel, en mijn zwaard tegen eene pen te verwisselen. Kapitein Bramston, die van verre aan eene grafelijke familie verwantschapt is, is nog trotscher, dan hij arm is, en had zijne dochter liever zien sterven, dan haar met een koopman te laten huwen. Het was reeds vernedering genoeg, zeide hij, dat hij Ellen veroorloofd had, zich met den zoon van een *parvenu*-kramer in te laten, maar het was ten eenenmale dwaasheid te gelooven, dat zij een graanjood zou huwen."

„Een graanjood!"

„Aldus liet kapitein Bramston zich uit, toen ik hem meêdeelde, hoe mijn vader plotseling van gedachten veranderd was Ik had het even weinig op de compagnieschap voorzien als kapitein Bramston, maar mijn vader was doof voor al mijn smeeken, alsook voor de tusschenkomst mijner zusters, en ik had dus slechts te kiezen tusschen onmiddellijke verbanning uit het ouderlijk huis en het verlies van mijn erfdeel of het verlies van Ellen, die ik, ondanks al mijne jeugdige dwaasheden, met al mijn hart beminde en n g bemin. Na lang er over gedacht te hebben, kwam een plan bij mij op, tot welks volvoering ik tot veel list en veinzerij mijne toevlugt moest nemen, en dat mij, naar ik mij vleide, eindelijk de middelen aan de hand zou doen, om tegelijk mijne belangen te bevorderen en mijne liefde bekroond te zien. In één woord, ik hoopte daardoor Ellen de mijne te maken, zonder mijn vader van mij te vervreemden."

„Welke list en veinzerij ongetwijfeld oorzaak was, dat gij u nu in zulk een neteligen toestand bevindt."

„Juist, Mr. Waters. Maar ik vervolg. Mr. Hutton was niet zeer gezind mij tot compagnon te nemen, ofschoon hij, om mij onbekende redenen, zich niet openlijk er tegen verzette; zijn zoon John Hutton was er ook zeer tegen —"

„Zijn zoon John Hutton! Met Mr. Hutton senior ben ik zoo wat bekend, maar welk soort van mensch is zijn zoon?"

„Hij leeft, zooals ik vroeger deed, misschien wel wat te los, maar is niettemin een zeer goed jong mensch. Hij ging nog in de vorige week om zaken naar Riga."

„Voor dat gij gearresteerd werd?"

„Dienzelfden dag, 's morgens. Maar waar ben ik ook gebleven? Ja, nu weet ik het al — bij Mr. Hutton's tegenzin, tegen mijn compagnieschap, hetgeen juist de volvoering van mijn plan in de hand werkte. Ik bewoog hem, mijn vader voor te slaan, dat ik ten minste drie maanden op het kantoor zou werken, voor dat de zaak onherroepelijk werd vastgesteld, en dat wel om zijnent, namelijk Mr. Huttons, wille, opdat hij zich vooraf mogt kunnen verzekeren, of het mogelijk was, mij aan vlijt en geregelden arbeid te gewennen, en op eene huichelachtige wijze ondersteunde ik dit verzoek — gij ziet dat ik opregt ben — door te belooven mij dan aan den wensch mijns vaders te onderwerpen, zoo hij in dit voorstel genoegen nam. Mijn hoofddoel was, mij daardoor binnen eenige weken weder de geldelijke ondersteuning van mijn vader te verzekeren, welke mij sedert eenigen tijd hardnekkig geweigerd was."

Ik had vele dringende eereschulden, gelijk men ze noemt — schandschulden ware volgens mijne ondervinding eene geschiktere benaming — die noodwendig betaald moesten worden, en buitendien hing het welslagen van mijn huwelijksplan alleen af van de mogelijkheid, mij zelven eene nog al aanzienlijke som gelds te verschaffen. *(Vervolg hierna.)*

ALLERLEI.

Dikke voeten.

Een schoenmaker werd door een zijner kalanten duchtig doorgehaald, omdat diens laarzen nog niet gereed waren. „Ja, antwoordde hij tot zijne verontschuldiging, „het regende immer als ik aan uwe laarzen wilde werken." Regenen?" vroeg de ander verwonderd; „wat heeft de regen met uw werk te doen?" „Zeer veel, want als ik aan uwe laarzen wil werken, moet ik op straat gaan, want in mijne kamer heb ik daartoe geen plaats. Als het regent kan ik er dus niet aan werken."

—

Men berigt uit Italie, dat men in dit jaar is voortgegaan met het doen van opdelvingen. In Herculanum zijn twee groote huizen ontdekt, welke echter niets bijzonders opleverden. In Pompeji daarentegen heeft men in de nabijheid van den kleinen schouwburg een bronzen standbeeld van Apollo gevonden, uitmuntend bewaard, en van de schoonste bewerking. Men is thans bezig, den ouden ringmuur der stad te sloopen. Canosa, het oude Canusium, met zijne tot nu toe onbekende talrijke Grieksche begraafplaatsen, heeft veel belangrijks opgeleverd. Die graven zijn opmerkelijk door hunne rijke, smaakvolle bouworde, door hunne kolommen en door de schilderwerken, waarmede deze bedekt zijn. In elke dezer grafsteden vindt men wapenen van bijzonderen vorm, voorwerpen van tarra cotta, schilderwerk op glas, halsketenen, armbanden, hoofdsieraden, ringen, gouden oorringen, gesneden steenen, vazen van voortreffelijken vorm en bewerking enz.

Al deze oudheden zijn naar Napels overgebragt en zullen in het museum Borbonicum ten toon gesteld worden. In de omstreken van Capua heeft men eene Samnitische doodenkamer gevonden, waarin een menigte zwarte vazen, welke waarschijnlijk gediend hebben bij de offerandea voor de dooden. De muren van dit vertrek zijn beschilderd en stellen meerendeels vrouwen voor, op de dubbele fluit spelende. Over het algemeen is alles, wat men in de graven van Apulië vindt, niet alleen zeer kostbaar, maar in den hoogsten graad belangrijk voor de oudheidkennis, welke er geheel nieuwe stof vindt voor hare werkzaamheden en navorschingen. In de nabijheid van Luceria heeft men onlangs terra cotta's en vazen van minder fraaije bewerking gevonden, maar met schilderwerken, welke men tot dus verre alleen op dergelijke voorwerpen uit den omtrek van Nineveh heeft aangetroffen.

—

Een Amerikaansch blad deelt eenige bijzonderheden mede, omtrent de godsdienstige sekte der „*Sidderaars*." De plaats hunner bijeenkomst is een gebouw, zonder zuilen of gaanderijen, van 80 voet lang en 60 breed. Behalve eenige stoelen voor de vreemdelingen aan den ingang en ruwe banken langs den muur, zijn er geene meubelen aanwezig. De godsdienstoefening wordt dus gehouden: de vrouwen komen door de eene deur en nemen plaats op de banken aan de eene zijde, de mannen door de andere deur en aan de andere zijde. Allen zijn op dezelfde wijze gekleed: de mannen met witte broeken, blaauwe vesten, zonder rok of jas, de vrouwen in ruime, witte kleeding met hooge mutsen. Langer dan een half uur zitten zij zwijgend bijeen, met de armen over de borst gekruist, ieder gefluister zelfs is verboden. Op een gegeven teeken staan allen op, plaatsen de banken in een hoek en stellen zich tegen elkander over. Dan treedt de spreker van den dag in hun midden en improviseert eene rede. Vervolgens begint het gezang, zonder begeleiding van het orgel. Eenige krachtige stemmen geven den toon aan. Daarop dansen zij voor- en achteruit en gaan drie aan drie langs den muur, terwijl de mannen altijd zorgvuldig van de vrouwen gescheiden zijn. Ten besluite wordt ook veel levendiger dans uitgevoerd waarbij allerlei vreemde sprongen worden gemaakt. De volkplanting der Sidderaars onderscheidt zich door groote zindelijkheid, hunne velden zijn goed bebouwd en hunne sekte neemt dagelijks in tal van leden toe.

—

Een scheikundige verklaarde onlangs, terwijl hij de nieuwste ontdekkingen zijner wetenschap roemde, dat men ook bevonden had, dat in de sneeuw eene aanzienlijke hoeveelheid warmte huist. Een boer, die tegenwoordig was, merkte aan, dat de chemie eene onschatbare wetenschap was, en vroeg toen haastig: „hoeveel sneeuwballen zijn er noodig, om een ketel water aan 't koken te maken?"

—

„Gij zijt eene kunstenares, mejufvrouw?" vroeg een jongman, die bezig was zich interessant te maken, aan eene jonge dame, van wie de laster zeide, dat zij zich blankette. „Neen," antwoordde zij, „het spijt mij te moeten betuigen, dat ik geen talent bezit, dat mij dien titel zou kunnen verschaffen." „Inderdaad?" vroeg de ander verbaasd, „en toch verzekerde mij uwe en mijne vriendin, mejufvrouw F., dat gij schildert."

—

Wat is bij een spoorweg-ongeluk beter dan tegenwoordigheid van geest? Afwezigheid van ligchaam.

—

In onderscheidene van onze binnenlandsche dagbladen las men dezer dagen het uit een buitenlandsch dagblad overgenomen berigt, dat men te Weenen de ontdekking had gedaan, dat het mogelijk is, door middel van denzelfden draad te gelijker tijd in twee tegenovergestelde rigtingen telegrafische teekens over te brengen, en dat daaromtrent in tegenwoordigheid van den minister van openbare werken proeven waren genomen. De zaak is niet zoo geheel nieuw als uit dit berigt zou zijn op te maken. Reeds in de vergadering van het hier te lande gevestigd koninklijk instituut van ingenieurs van 8 November 1853, is deze belangrijke uitvinding door den secretaris ter sprake gebragt, en men vindt eene uitvoerige beschrijving met eene afbeelding van den toestel in de later uitgegeven notulen van die vergadering. Zie: notulen van het K. I. v. I., 1853—1854, blz. 23, bijlage XVI en plaat II. — Wij voegen hierbij, dat deze mededeeling omtrent de bedoelde uitvinding de eerste is geweest, die in het openbaar is gedaan, en dat eerst later de duitsche tijdschriften, o. a. Dingler's *Polytechnisches Journal*, daarover artikels hebben geleverd. *Konst- en Letterbode.*

—

Een partikulier schrijven van Montrado, d. d. 1 Aug., deelt een dapper wapenfeit van een dier moedige officieren mede, die nu sedert geruimen tijd op Borneo's westkust met vernielde, telkenmale weder het hoofd opstekende opstandelingen te strijden hebben. De bâzâr te Montrado was in den nacht van den 25 julij door de Chineesche muitelingen voor het grootste gedeelte in asch gelegd. Den volgenden dag zag men in de nabijheid van het kongsiehuis Habok, op een afstand van ongeveer 900 passen, twee hunner bentings verrijzen, waaraan zij daags onvermoeid werkten, tot dat op den 27 Julij, des morgens te 7 uur, door hen een lilla-vuur op het kongsiehuis werd geopend. Eene dier bentings bragt zijne projectielen met een vervaarlijk gedruisch tot op een hondertal passen achter het kongsiehuis, en nadat dit eenigen tijd geduurd had, werden de Chinesche aanvallers, geen goed vertrouwen in de uitwerking dier projectielen schijnende te stellen, en door de onzen niet beantwoord wordende, zoo overmoedig, dat zij met het geweer in de hand den berg afkwamen, hun oorlogsvaandeltje op 150 passen van het huis plantten en nu, met de ijzeren staafjes uit hunne geweren, dood en verderf in onze gelederen dreigden te brengen.

Dan, die euvelmoed was te stuitend voor den dapperen 1sten luitenant van het 7de bataillon infant., *P. M. Gallas*, die terging te vermetel. en in allerijl 55 manschappen van de 2de kompagnie (inlandsche) van dat bataillon tot zich roepende, stormde hij met de sabel in vuist eerst op den vijand en, deze voor hen uitvlugtende, op zijne bentings in, beklom die persoonlijk het eerst, hieuw alles om zich heen neder en dwong door zijne onverschrokkenheid en den moed zijner brave inlandsche soldaten den vijand, 400 man sterk, met achterlating van eenige dooden, eenige vaatjes kruid, een grooten metalen lilla en drie tjantoes op de vlugt te slaan, zonder dat hij of de zijnen het geringste verlies ondergingen.

—

Den 27 Oct. 's avonds is in de Groote Kerk, te 's Hage het gewoon jaarlijksch verslag van het Nederl. bijbelgenootschap en dat der 's Gravenhaagsche afdeeling, door den Wel-eerw. heer ds. *Jas*, gehouden, die daartoe eene opwekkings-rede uitsprak, naar aanleiding van Heb. IV vs. 12a, „want het woord Gods is levendig en krachtig, scherpsnijdender dan eenig tweesnijdend zwaard," waarin zijn wel-eerw. met kracht en ernst de vrij talrijk opgekomen gemeente opmerkzaam maakte, hoe de bijbel den strijd tegen ongeloof, bijgeloof en zonde steeds zegevierend had ondernomen. Zijn wel-eerw. herinnerde, hoe het bijbelgenootschap zijnen veertigsten verjaardag had mogen beleven en hoe het de bijbelvertaling ook in het Javaansch had tot stand gebragt. In het verloopen jaar bedroeg het getal der bijbels, door het genootschap uitgegeven, 33.730 exemplaren, een getal, hetwelk dat van vorige jaren verre overtrof; terwijl door de ijverige bemoeijingen van de bestuurders der bijbelvereeniging, te 's Hage gevestigd, 880 waren uitgereikt. Het was ook verblijdend te kunnen mededeelen, dat de bijbel- en tusschenscholen voor godsdienstig onderwijs, dit jaar bij vernieuwing door velen waren bezocht geworden, terwijl Zijn wel-eerw. bij de herinnering hoe de gezamenlijke inkomsten van het genootschap voor dat jaar slechts eenige duizenden meer dan eene halve tonne gouds bedroegen, zijne hoorders opwekte tot meer algemeene deelneming aan deze zoo gewigtige en allesomvattende zaak, omdat men den Bijbel met milde hand in aller woning zou kunnen verspreiden. Een vurig gebed om den zegen van boven op den verderen arbeid des genootschaps, besloot de eenvoudige maar gewigtige plegtigheid

—

De *Constitutionnel* hangt een tafereel op van de gevaren, welke de stormkolonne op Sebastopol te wachten staan. Nadat hij aangetoond heeft, dat gelukkigerwijze de zware Paixhanskanonnen het bresschieten, hetwelk gewoonlijk op 100 voet afstands van den vestingmuur plaats vindt, van uit het punt, hetwelk thans de belegeringswerken bereikt hebben, dat is omstreeks 400 voeten van den vestingmuur, veroorlooven en dat het naar alle waarschijnlijkheid het Bastion van de Mast is, waartegen de aanval zal worden ondernomen, gaat dit blad aldus voort: Wanneer nu de bres gelegd en het uur van het stormloopen gekomen zal zijn, dan kan men wel zeggen, dat te geener tijd een korps keurtroepen een gevaarvoller taak te vervullen heeft gehad. Want de kolonnes van aanval zullen blootgesteld zijn aan de artillerie van verschansingen, wier ontzaggelijke uitgebreidheid het mogelijk maakt, eene ontzettende hoeveelheid van kanonvuur te laten spelen op de 300 voeten lange baan, welke de stormloopenden zonder eenige bedekking hebben af te leggen, voor dat zij de bres bereiken. Zij zullen daarbij aan de verschrikkelijkste wijze van schieten met het zware geschut, die bekend staat onder den naam van rolschieten, blootgesteld zijn, daarin bestaande, dat men b. v. in een 120ponder, in plaats van de gewone massa ijzer of granaten, 100 kogels, elk van een pond, laadt, en die met geringere snelheid afschiet, waarbij zij vervolgens op den grond afstuiten en diens verhevenheden en diepten volgen, steeds in de rigting, welke de stormloopenden te volgen hebben. Volgens de getuigenis van deskundigen, o. a. van den beroemden *Scharnhorst*, is deze wijze van schieten de allervreeselijkste. De stormloop tegen Sebastopol zal, zoowel wegens de aanzienlijke strijdkrachten, waarop zij van de zijde der Russen zullen stuiten, als wegens de ontzaggelijke massa kanonnen op de muren der vesting, de waardige bekrooning van eene belegering zijn, waar alle stadien van strijd ongekende verhoudingen hebben aangenomen; maar het is ook een van die ernstige besluiten, welke van de zijde des generalissimus de rijpste overweging verdienen.

CHARADES.

XXXVII. Mijn geheel uit 13 letters bestaande, beteekent eene bloem. — 7, 2, 3, 6, 5, 13 vindt men veel in Holland; — 4, 5, 13, 11 een oud Wijsgeer; — 6, 5, 2, 8 een ligchaamsdeel; — 9, 10, 3, 12, 8 een eiland; — 8, 3, 11, 6 eene oude stad; — 4, 2, 3, 7, 5, 13 een kompasstreek; en 10, 12, 11, 3 een veldproduct.

XXXVIII. 10 letters vindt ge in 't geheele woord,
Waarvan tot i 't vierliende deel behoort,
De s beslaat in 't woord 't drietiende deel,
En twee maal p vindt ge in 't geheel.
In 't zelfde woord komt nog een m te staan,
't Is een rivier, komt zoekt, 't zal nu wel gaan.

XXXIX. In elke groote stad wordt vaak mijn eerste deel
Verkondigd langs de straat, met schor geschreeuw (der keel;
Maar die, als hier gebruikt, juist niet zeer deftig staat.
Mijn tweede een eed'le naam, waar menig trotsch (op gaat,
Mijn derde is aan den mensch, en moet zijn ligchaam (schragen,
Wanneer hij wandlen wil of zware lasten dragen.
Mijn vierde en laatste deel, voor eeuwen uitgedacht,
Heeft steeds aan menig volk veel voordeel aangebragt.
't Geheel, een meesterstuk van 't menschlijk kunst- (vermogen,
Wordt snel en sterk door een onzigtbaar iets bewogen;
Het zwerft de wereld rond, bindt Oost en West te (zaam,
Met Zuid en Noord aan een. Wie zegt hieruit mijn (naam?

OPLOSSINGEN.

No. XIX. *De letter A.* — No. XX. *Napoleon*: (*Na* tijdsbepaling, *po* rivier, *le* eerste lettergreep van legerbenden, *on* eene stad, naderhand Heliopolis.) — No. XXI. *Koriandersaad.* — No. XXII. *Lemberg.* — No. XXIII. *Aardenkelk.* — No. XXIV. *Het bed.* — No. XXV. *De naam.* — No. XXVI. *Rebekka.* — No. XXVII. *Rozenolie.*

GEDRUKT BIJ GRATAMA TE ASSEN.